

QARABAĞ

AZƏRBAYCANDIR

İlham
"SƏS" qəzeti mənim
üçün ən əziz qəzətdir

SƏS

QOY ƏDALƏT ZƏFƏR ÇALSIN!

Qəzet 1991-ci il yanvarın 11-dən çıxır

Nº 108 (6308) 22 iyun 2021-ci il Qiyməti 40 qəpik

"Əlincə" Azərbaycan Xeyriyyə Cəmiyyətinin orqanı.

"İkinci Qarabağ müharibəsində Pakistanın Azərbaycanı tam dəstəkləməsi qardaşlıq əlaqələrimizin həqiqi nümayişi idir"

Prezident İlham Əliyev Pakistanın Quru Qoşunlarının komandanını qəbul edib

Bax 2

Ermənilər niyə
Paşinyanı
seçdi?

Fiziki şəxslərin
əmanətləri: Manat
6 ildən sonra
üstünlüyü
əlaalsa da...

SOS:
Müasir
uşaqları
gözəleyən
təhlükə

Azərbaycan-
da fiziki şəxslərin
əmanətlərinin struk-
turunda manatla depozit-
lər 2015-ci ilin
fevralından bəri ilk dəfə üstün
paya sahib olub. Bu barədə
Azərbaycan Mərkəzi Bankının
(AMB) məlumatında...

Bax 11

Körpə olanda anamızın böyük
həvəslə bizi verdiyi südün xey-
rini bütün ömrümüz boyu gör-
müşük. Ana südü bizi təhlükəli
xəstəliklərdən qoruyub...

Bax 15

Səhiyyə Nazirliyi yeni
qapanmanın signalını verdi -
təhlükə nədir?

(SƏS TV - CANLI)

Asratyan: "Erməni
xalqı yenə mağlub
oldu, amma bu
dəfə özü-özüne
uduzdu"

Dünyanın
tolerantlıq
mərkəzi olan
Azərbaycan

Hakan
Çalhanoğlu
"Inter"ə keçir?

Bax 16

Bax 13

Bax 10

“İkinci Qarabağ müharibəsində Pakistanın Azərbaycanı tam dəstəkləməsi qardaşlıq əlaqələrimizin həqiqi nümayişi”

Prezident İlham Əliyev Pakistanın Quru Qoşunlarının komandanını qəbul edib

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev iyunun 21-də Pakistan İslam Respublikasının Quru Qoşunları komandanı ordu generalı Qamar Caved Bacvani qəbul edib.

AZƏRTAC xəber verir ki, ordu generalı Qamar Caved Bacvani salamlayan Prezident İlham Əliyev qeyd edib ki, Pakistan bizim torpaqlarımızın işgali səbəbindən Ermənistani tanımayan ve Ermənistana diplomatik əlaqələr qurmayı az sayda ölkələrdən biridir.

- Sizi görməye çox şadam. Xoş gəlmisiniz. Ümidi varam ki, ölkəmizə səfəriniz çox səmərəli olacaq və bu, bizim six tərəfdəşlik münasibətlərimizi daha da gücləndirəcək. Biz çox şadıq ki, ölkələrimiz arasında əlaqələr çox uğurla inkişaf edir. Pakistan və Azərbaycan iki qardaş ölkə olaraq ikitirəfli əlaqələri gücləndirir. Biz xüsusilə İkinci Qarabağ müharibəsində Pakistanın Azərbaycana göstərdiyi çox fəal dəstək mövqeyinə görə minnətdarıq. Mühərbiyin ilk günlərindən ölkənin ali rəhbərliyi - Prezident və Baş nazir ərazi bütövlüyümüzün bərpasında Azərbaycana tam dəstəklərini ifadə etdilər. Bu, bizim əməkdaşlığımızın çox mühüm elementi və qardaşlıq əlaqələrimizin həqiqi nümayişi. Pakistanın digər yüksək rütbeli rəsmiləri, parlament üzvləri və ictimai xadimlər Ermənistən ordusunun tam möglubiyyəti və Azərbaycanın ərazi bütövlüyünün bərpası ilə nəticə-

lənmiş 44 günlük müharibə ərzində bizi dəstəklədilər. Dağılıq Qarabağ münaqişəsi Azərbaycan tərəfindən güc və siyasi yolla həll olundu.

Mən, həmçinin qeyd etmek istərdim ki, Pakistan bizim topaqlarımızın işgali səbəbindən Ermənistani tanımayan ve Ermənistana diplomatik əlaqələr qurmayı az sayda ölkələrdən biridir. Bu, ölkələrimiz arasında qardaşlıq əlaqələrimiznən daha bir nümayişi. Azərbaycan xalqı bunu bilir. Biz hər zaman Azərbaycanı kimin dəstəklədiyi və müharibə zamanı bizi kimin dəstəklədiyi barədə mesaj veririk. Ona görə də bütün şəhər və ölkə boyu Pakistan bayraqlarının olması təcərübü deyil, bunun nəticəsində ölkələrimiz və xalqlarımız arasındakı qardaşlıq güclənəcək. Bildiyiniz kimi, Azərbaycan Kəşmir məsələsində hər zaman Pakistanı dəstəkləyir. Bizim açıq mövqeyimiz dəfələrlə nümayiş etdirilir. Bu mövqə ədalət, beynəlxalq hüquq və qardaşlıq əlaqələrimizə əsaslanır. Biz bütün məsələlərdə qardaşlarımızı dəstəkləməliyik.

Azərbaycan Qoşulmama Hərəkatının sedri kimi beynəlxalq hüquq və ədaləti fəal şəkilde müdafiə edir. Mən Bakıda keçirilən sammitde şəxsən iştirak etdiyinə və Qoşulmama Hərəkatı çərçivəsində bizim təşəbbüsleri dəstəklədiyinə görə Pakistanın Prezidentine çox minnətdaram. Əməkdaşlığımız uğurla inkişaf edir. Biz müdafiə və müdafiə sənayesi sahələrində çox yüksək səviyyəli

tərəfdəşlik nümayiş etdiririk. Sizin bizim ölkəmizə səfəriniz bunun daha bir göstəricisidir. Biz Pakistanın müdafiə sənayesi məhsullarına çıxışımız olduğuna görə məmənunuz. Bildiyiniz kimi, biz bu məhsulları alırıq, bu da bizim hərbi potensialımızı gücləndirir. Düşünürəm ki, qarşısızlı illərdə biz hərbi əməkdaşlığını genişləndirməli və tərəfdəşligimizi gücləndirmək üçün birgə hərbi təlim və başqa təşəbbüsler planlaşdırılmalıdır. Əminəm ki, bu və bir çox başqa məsələlər həmkarlarımıza müzakirə mövzuları kimi sizin gündəliyinizdə olacaq. Sizə yaxşı vaxt keçirməyi arzulayıram. Bir daha xoş gəlmisiniz.

X X X

Pakistan İslam Respublikasının Quru Qoşunları komandanı ordu generalı Qamar Caved Bacva Pakistanın Baş naziri İmran Xanın salamlarını dövlətimizin başçısına çatdırıldı.

Prezident İlham Əliyev Pakistanın Baş nazirinin salamlarına görə minnətdarlığını bildirdi, onun da salamlarını İmran Xan çatdırmağı xahiş etdi.

X X X

Ordu generalı Qamar Caved Bacva:

- Cənab Prezident, ilk növbədə, Sizinlə görüşmək mənim üçün böyük şərəfdir. Birincisi, Ermənistani meğlub edərək və ərazilərinizi geri qaytararaq qazandığınız tarixi Qələbbe münasibətə səmimi qəlbəndə təbrüklerimi qəbul etməyinizi xahiş edirəm. Düşünürəm ki, bu, hər bir müsləman, hər bir pakistani

Rəsmi xronika

Prezident İlham Əliyev “Xüsusi, hərbi və diplomatik rütbelərin ixtisas dərəcələri ilə qarşılıqlı uyğunlaşdırılması Qaydası”nın təsdiq edilməsi haqqında Ferman imzalayıb.

Prezident İlham Əliyev “Azərbaycan Respublikasının Vergi Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikasının 2021-ci il 25 may tarixli 326-VIQD nömrəli Qanunun tətbiqi və “Azərbaycan Respublikası Vergi Məcəlləsinin təsdiq edilməsi, qüvvəyə minməsi və bununla bağlı hüquqi tənzimləmə məsələləri haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanunun və bu Qanunla təsdiq edilmiş Azərbaycan Respublikası Vergi Məcəlləsinin tətbiq edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2000-ci il 30 avqust tarixli 393 nömrəli Fermanında dəyişiklik edilməsi haqqında Ferman imzalayıb.

Prezident İlham Əliyev “Dövlət büdcəsində ayrılmış vəsait hesabına işlərin və xidmətlərin göstərilməsinə görə əlavə dəyer vergisindən azad olunan public hüquqi şəxslərin siyahısı”nın təsdiq edilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2020-ci il 30 iyul tarixli 1119 nömrəli Fermanında dəyişiklik edilməsi barədə Ferman imzalayıb.

Üçün möhtəşəm hadisədir. Ölkənizə qarşı qərəzliliyə baxmayaraq, Siz ərazi bütövlüyüünüz bərpa etdiniz. Sizi səmimi qəlbən təbrik edirəm. İkincisi, men qeyd etmek istərdim ki, 1993-cü ilde dostlarından biri Azərbaycana gelmişdi və o zaman çox məyus olmuşdu. O, ötən il buraya səfər etdi və heyran oldu, dedi ki, görkəmlı şəxsiyyət olan atanızın və Sizin rəhbərliyinizle Azərbaycan son 30 ilə inkişaf edib. O qeyd etdi ki, bunu yüksək qiymətləndirir.

Zati-aliləri, Azərbaycan ile bizim ortaq tərəfdəşlərimizdən biri də Türkiyədir. Sizin “bir millət, iki dövlət” dediyiniz kimi, Türkiye bizim de qəlbimizə çox yaxındır. Dünyada ən yaxın əlaqələrin olması əməkdaşlığımız üçün hədsiz imkanlar açır. Bizim Azərbaycanda nəzərdən keçirəcəyimiz bir çox imkanlar var, iş adamlarımız buraya səfər edə bilərlər.

X X X

Görüşdə nəqliyyat, logistika, energetika, ticaret dövriyyəsi sahələrində əməkdaşlıq məsələləri də müzakirə olundu.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev iyunun 21-də Qazaxıstan Respublikasının Baş nazirinin müavini, xarici işlər naziri Muxtar Tleuberdi qəbul edib. AZƏRTAC xəber verir ki, Qazaxıstan Respublikasının Baş nazirinin müavini, xarici işlər naziri Muxtar Tleuberdi Qazaxıstan dövlətinin başçısı Kəsim-Jomart Tokayev və Qazaxıstanın birinci Prezidenti - Elbası Nursultan Nazarbayevin salamlarını dövlətimizin başçısına çatdırıldı.

Prezident İlham Əliyev Qazaxıstan dövlətinin başçısının və Qazaxıstanın birinci Prezidentinin salamlarına görə minnətdarlığını bildirdi, onun da salamlarını Kəsim-Jomart Tokayevə və Nursultan Nazarbayeva çatdırmağı xahiş etdi. Görüşdə ölkələrimiz arasında dostluq və qardaşlıq əlaqələrinin əsasının ulu öndə Heydər Əliyev və Qazaxıstanın birinci Prezidenti - Elbası Nursultan Nazarbayev tərəfindən qoyulduğu qeyd olunaraq, hazırda bu siyase-

Azərbaycan və Qazaxıstanı tarixi dostluq əlaqələri birləşdirir

Prezident İlham Əliyev Qazaxıstanın Baş nazirinin müaviniini qəbul edib

tin Azərbaycanın və Qazaxıstanın dövlət başçıları tərəfindən uğurla davam etdirildiyi bildirildi, Prezidentlər arasında daimi təmasların əməkdaşlığımızın inkişafını üçün

yaxşı əsas yaratlığı vurğulandı.

Söhbət zamanı iqtisadi əlaqələ toxunularaq, investisiya layihələrinin və neqliyyat dəhlizlərinin inkişafının önemi qeyd olun-

du. Qarşidakı illərdə yüksəkşəhərin həcmi artırılmasının və tariflərin unifikasiyası üçün daha əlverişli şəraitin yaradılmasının vacibliyi bildirildi.

Iyunun 21-də Yeni Azərbaycan Partiyasının rayon və şəhər təşkilatlarının hesabat konfranslarına start verilib. İlk olaraq, YAP Nəsimi rayon təşkilatının videoformatda hesabat konfransı keçirilib. Yeni Azərbaycan Partiyası Sədrinin müavini - Mərkəzi Aparatın rəhbəri Tahir Budaqovun iştirak etdiyi tədbirdə əvvəlcə torpaqlarımızın azadlığı uğrunda canlarını qurban vermiş şəhidlərimizin əziz xatırəsi bir dəqiqəlik sükutla yad edilib.

Konfransın gündəliyi təsdiq edildikdən sonra YAP Nəsimi rayon təşkilatının sədri, Milli Məclisin deputati Məlahət İb-

sonra isə YAP hakimiyyətə gəldi. Partiyamızın qurucusu, ümummilli liderimiz Heydər Əliyevin hakimiyyətə qayıdışından sonra ölkəmiz bütün çətinliklərdən xilas oldu. Bütün xalqımız ulu öndər Heydər Əliyevin müəllifi olduğu azərbaycanlıq ideologiyası ətrafında sıx birləşərək respublikamızın inkişaf və tərəqqisinə nail oldu. Həmin dövrde Heydər Əliyev tərəfindən müəyyənəşdirilmiş inkişaf strategiyasının tətənəsi bu gün də müstəqil respublikamızın davamlı inkişafında özünü ifadə edir.

Tahir Budaqov həmçinin, Yeni Azərbaycan Partiyasının VII Qurultayının ölkəmizin ictimai-siyasi həyatında mühüm hadisə olduğunu bildirib və qeyd edib ki, qurultayda partiyamızın Sədri, Prezident İlham Əliyevin program xarakterli nitqi, möhtəşəm Zəfərdən sonra yaranmış reallıqlar YAP üzvləri sırasında yeni vəzifələr müəyyənəşdirir. Ona görə də, Yeni

YAP Nəsimi rayon təşkilatının hesabat konfransı keçirilib

rahimqızı hesabat məruzəsi ilə çıxış edib. Bildirilib ki, hesabat dövrü ölkəmizin həyatında əzəmetli nailiyyətlər və əlamətdar tarixi hadisələrlə zəngin olub. Uğurla keçirilmiş 2018-ci ilin prezident, 2019-cu ilin bələdiyyə, 2020-ci ilin parlament seçkiləri ölkəmizin ictimai-siyasi həyatında olduqca önəmlü yer tutub. Zəfərə nəticələnmiş Vətən müharibəsi isə yaddaşlarımıza və tariximizə əbədi yazılaceq.

M.İbrahimqızı qeyd edib ki, YAP Nəsimi rayon təşkilatı və onun həbir üzvü hər zaman dövlətimizin başçısı İlham Əliyevin uğurları siyasetinin nəticələrinin rayon əhalisi arasında feal şəkildə təbliğini, partiyamızın həyata keçirdiyi layihələrdə üzərinə düşən vəzifə və öhdəlikləri yerinə yetirməye çalışıb. Rayon təşkilatının hesabat dövrü ərzində gördüyü işlər slaydlarla təqdim olunub.

Sonra YAP Nəsimi rayon təşkilatının hesabat dövründəki fəaliyyətinə həsr olunmuş video-çarx nümayiş etdirilib.

Daha sonra YAP Nəsimi rayon təşkilatının Nəzarət-Tətbiq Qrupunun sədri Azər Maqsudovun hesabat məruzəsi təqdim olunub.

Məruzələr dinləniləndikdən sonra Nəsimi rayon icra Hakimiyyətinin başçısı, YAP Nəsimi rayon təşkilatının sədr müavini Asif Əsgərov, Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universitetinin rektoru, YAP Nəsimi rayon təşkilatının idarə Heyətinin üzvü Mustafa Babanlı, Azərbay-

can Respublikası Səhiyyə nazirinin müavini, YAP Nəsimi rayon təşkilatının sədr müavini Elsevər Ağayev, Dövlət Şəhərsalma və Arxitektura Komitəsinin şöbə müdürü, komitə üzrə ərazi ilk partiya təşkilatının sədr müavini Gülbəniz Əliyeva və Mənzil İnşaatı Dövlət Agentliyinin aparat rəhbəri, agentlik üzrə ərazi ilk partiya təşkilatının sədri Fərman Qurbanlı çıxış edərək YAP Nəsimi rayon təşkilatının hesabat dövrü ərzində fəaliyyətinə dair fikirlərini bildiriblər.

Konfransda çıxış edən YAP Sədrinin müavini - Mərkəzi Aparatın rəhbəri Tahir Budaqov hazırda ölkəmizin inkişafının yeni mərhələsinin başlandığını bildirib. Müzəffər Ali Baş Komandan, Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə 44 günlük Vətən müharibəsi nəticəsində 30 ilə yaxın erməni işgali altında olan torpaqlarımız azad edilib, Azərbaycanın ərazi bütövlüyü bərpə olunub. Bu Zəfər Azərbaycanın gücünü və qüdrətini bütün dünyaya bir

daha nümayiş etdirdi.

Yeni Azərbaycan Partiyasının ölkəmizin həyatındaki mühüm rolundan bəhs edən Tahir Budaqov qeyd edib ki, partiyamız məhz 1990-ci illərin əvvəllerində Azərbaycanın çətin sınaq qarşısında qaldığı bir zamanda ulu öndər Heydər Əliyevin rəhbərliyi ilə yaradılıb. YAP Sədrinin müavini qeyd edib ki, Azərbaycan 1991-ci ildə müstəqilliyini bərpa etsə də, onu itirmək təhlükəsi ilə üz-üzə qalmışdı. Belə bir şəraitdə xalqımız, o cümlədən dəyərli ziyalılarımız bu ağır durumdan çıxış yolunu yalnız ulu öndər Heydər Əliyevin hakimiyyətə qayıtmasında görürdü. Xalqın gələcəyini düşünən bir qrup ziyalı Yeni Azərbaycan Partiyasının yaradılması ilə bağlı ulu öndər Heydər Əliyevə müraciət etdi və Ulu Öndərimiz bu partiyanın yaradılmasına və ona rəhbərlik etməsinə razılıq verdi. Beləliklə, 1992-ci ilin noyabrında Yeni Azərbaycan Partiyası təsis edildi. Yarandıqdan qısa müddət

Azərbaycan Partiyasının gələcək fəaliyyətində bu vəzifelərin yerinə yetirilməsi xüsusi diqqət mərkəzində olacaq. Bu baxımdan, YAP qarşıya qoyulan vəzifelərin yerinə yetirilməsi üçün fəaliyyətini yeni, müasir tələblərə uyğun olaraq davam etdirməlidir. Bu prosesdə partiyamızın yerli təşkilatları da fəal iştirak etməlidir. YAP Nəsimi rayon təşkilatının partiyamızın mütəşəkkil, aktiv yerli sturkurlarından biri olduğunu deyən Tahir Budaqov təşkilatın hesabat dövrü ərzindəki fəaliyyətini müsbət qiymətləndirib və gələcək fəaliyyətində uğurlar arzulayib.

Konfransda YAP Mərkəzi Aparatının Təşkilat şöbəsinin müdürü Əhliman Tağıyev çıxış edərək bildirib ki, hər bir siyasi təşkilat mütəmadi olaraq yenilənmeli, ideoloji prinsiplərini yeni dövrün tələblərinə uyğunlaşdırılmalı, funksional və struktur islahatları baxımdan dövrün çağırışlarına cavab verməlidir. Bu baxımdan, VII Qurultayda partiyanın strukturunda yeni seçimlərin edilməsi, YAP-in yeni Nizamnaməsinin qəbulu təşkilati nöqtəyi-nəzərdən xüsusi önəm daşımaqla bərabər, partiyanın fəaliyyətinin stimullaşdırılmasına və səmərələlik seviyyəsinin artırılmasına əhəmiyyətli töhfələr verəcəyi şübhəsizdir.

Qeyd edək ki, konfransda YAP Nəsimi rayon təşkilatının hesabat dövrü ərzindəki fəaliyyəti qənaətbəxş qiymətləndirilib.

Böyük Britaniyanın “The Independent” qəzeti Şuşa Bəyannaməsindən yazır

Böyük Britaniyanın “The Independent” onlay qəzeti Azərbaycan və Türkiyə prezidentləri tərəfindən imzalanan Şuşa Bəyannaməsi barədə məqalə yayıb. Belə ki, “Türkiyə və Azərbaycan liderləri işgaldən azad olunmuş ərazilərdə danışıqlar aparırlar” sərlövhəli məqalədə Türkiye Prezidentinin işgaldən azad edilmiş bölgələrə səfərindən, Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevlə birgə imzaladıqları Bəyannamədən bəhs olunur.

Qeyd edilir ki, əsrlər boyu Azərbaycan mədəniyyətinin mərkəzi olan Şuşa

1992-ci ildə Ermənistən nəzarətinə keçəsə də, 2020-ci il noyabrın 8-də Azərbaycan Silahlı Qüvvələri tərəfindən işgaldən azad edilib. Strategi baxımdan mühüm əhəmiyyət kəsb edən Şuşada Rəcəb Tayyib Ərdoğan və Prezident İlham Əliyev arasında aparılan danışıqlar zamanı iki ölkənin təhlükəsizlik də daxil olmaqla, bir neçə sahədə əməkdaşlığının derinləşdirilməsinə yönəlmüş Bəyannamə imzalanıb.

ki, Azərbaycan və Rusiya prezidentlərinin, həmçinin Ermənistən baş nazirinin noyabrın 10-da imzaladığı üçtərəfli Bəyannatla müharibəye son qoyulub və Ermənistən 30 ilə yaxın işğal altında saxladığı əraziləri tərk edib. Üçtərəfli Bəyannat Ermənistəndə siyasi böhrana səbəb olub və baş nazir vezifəsini icra edən Nikol Paşinyan növbədənkar parlament seçkiləri təyin etmək məcburiyyətində qalıb.

28 nəfər yoluxub, 1 nəfər vəfat edib

Azərbaycan Respublikasında koronavirus (COVID-19) infeksiyasına 28 yeni yoluxma faktı qeydə alınıb, 49 nəfər müalicə olunaraq sağalıb. Nazirlər Kabinetinə Operativ Qərargahdan SİA-ya verilən məlumatə görə, COVID-19 üçün götürülən analiz nümunələri müsbət çıxmış 1 nəfər vəfat edib.

İndiyədək ölkədə ümumilikdə 335 521 nəfərin koronavirus infeksiyasına yoluxması faktı müəyyən edilib, onlardan 329 599 nəfər müalicə olunaraq sağalıb, 4 963 nəfər vəfat edib, aktiv xəstə sayı 959 nəfərdir. Son sutka ərzində yeni yoluxma hallarının müəyyənləşdirilməsi ilə əlaqədar 5 115, ötən müddət ərzində isə ümumilikdə 3 680 977 test aparılıb.

Qırızı siyasetçi: Şuşa Bəyannaməsi Azərbaycan-Türkiyə qardaşlığının bariz nümunəsidir

Suşa Bəyannaməsi Azərbaycan-Türkiyə qardaşlığından bariz nümunəsidir. Dəyərdim ki, türk dövlətləri arasında bütün sahələrdə əməkdaşlığın ən yaxşı nümunəsini mehz Azərbaycan və Türkiyə yaradıb. Əlaqələr mədəni-humaniqar, iqtisadi sahədə fəaliyyətin genişləndirilməsindən tətbiq olub, hərbi sahədə əməkdaşlıqla qədər müttəfiqlik münasibətlərini əhatə edir. 44 günlük Vətən mühabibəsində Türkiyənin Azərbaycana göstərdiyi siyasi və hərbi dəstək Azərbaycanın öz torpaqlarını azad etmesi istiqamətində mühüm və həlli-dici amildir. Bu fikirləri AZƏRTAC-ın müxbirinə açıqlamasında “Kırız El” Partiyasının rəhbəri, “Manas Ordo” Fondunun sədri Anvarbek Usubayev deyib.

A.Usubayev bildirib ki, bu Qələbə təkcə 28 ilden sonra öz torpaqlarını azad edən Azərbaycanın deyil, həm də Türkiyənin, türkdilli dövlətlərin və ədalətin Qələbəsidir. O deyib ki, Türkiyə Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğanın Bakıya, iyunun 15-də isə Ermənistən işğalından azad

edilən qədim Şuşa şəhərinə səfəri, orada Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevlə görüşü, Şuşa Bəyannaməsinin imzalanması Ermənistana və onların həvadalarına mesaj oldu. A.Usubayev söyləyib: “Şuşa Bəyannaməsi Qafqaz regionunda sülhün, sabitliyin və təhlükəsizliyin möhkəmləndirilməsi istiqamətində mühüm bir addımdır. Mənim Qars müqaviləsindən xəberim var və bu Bəyannamə həm də Qars müqaviləsinin davamı olan tarixi bir sənəddir. Bəyannamə həm də nəqliyyat-kommunikasiya əlaqələrinin bərpası olunması istiqamətində böyük əhəmiyyət daşıyır. Azərbaycan Ermənistən regionundakı bütün nəqliyyat-kommunikasiya dəhlizlərindən kənarda qoyub. Belə ki, Zəngəzur dəhlizinin açılması tekke Ermənistana və Azərbaycana deyil, həmçinin Türkiyə, İran, Rusiya və digər ölkələrin iqtisadiyyatına güclü təsir göstərəcək, Şərqlə Qərbi birləşdirəcək çox mühüm dəhliz olacaq. Bu dəhlizdən isə iqtisadiyyatı bərabər vəziyyətdə olan Ermənistən daha çox qazanacaq”.

“Üçtərəfli bəyanatların şərtlərinin yerinə yetirilməsi üçün geniş iş görülsə də...”

Ermənistanda dərin siyasi böhran yanmışdı. Bunun mənətiqi nəticəsi olaraq orada növbədənkar parlament seçkiləri keçirilib və yeni hökumətin formallaşması gözlənilir. Hesab edirik ki, bu proseslərin nəticəsi olaraq Ermənistən siyasi rəhbərliyi həmin böhranın real nəticələrinin düzgün başa düşəcək və düzgün nəticələr çıxarıcaq”. SİA xəbər verir ki, bunu xarici işlər naziri Ceyhun Bayramov Azərbaycanda rəsmi səfərdə olan Qazaxıstan baş nazirinin müavini - xarici işlər naziri Muxtar Tileuberdi ilə görüşdən sonra bəyanatında deyib.

O bildirib ki, Azərbaycan, Rusiya və Ermənistən tərəfindən imzalanmış üçtərəfli bəyanatların şərtlərinin yerinə yetirilməsi üçün geniş iş görülsə də, bu sahədə bəzi ləngimələr müşahidə olunub: “Bunun əsas səbəbləri Ermənistanda müşahidə olunan siyasi böhran idi”. “Bir çoxları Ermənistəndə bu siyasi böhranın əsas səbəbin Ermənistən 44 günlük II Qarabağ müharibəsində aldığı ağır məglubiyətdə görürələr. Belə bir siyasi böhranın səbəbi Ermənistən uzun illər ərazində beynəlxalq hüquq pozaraq 20-ci əsrin sonda və 21-ci əsrde dövlətlərin beynəlxalq səhədlərinin güc yolu ilə dəyişdirməsi cəhdid, qonşu ölkəyə qarşı həyata keçirdiyi təcavüz olub”, - nazir vurğulayıb.

MEDİA BEYNƏLXALQ ƏLAQƏLƏRİNİ GENİŞLƏNDİRİR

Aljazeera Media İnstitutu ilə əməkdaşlıq məsələləri müzakirə olunub

Dünən Azərbaycan Respublikasının Medianın İnkışafı Agentliyinin (MEDİA) İcraçı direktoru Əhməd İsmayılov Azərbaycanda səfərdə olan Aljazeera Media İnstitutunun nümayəndə heyəti ilə görüşüb. Agentlikdə SİA-ya bildirilib ki, hər iki terəfdən nümayəndə heyətlerinin iştirakı ilə keçirilən görüşdə ikitərəfli formatlarda səmərəli əməkdaşlığı, inkişaf perspektivləri məsələləri ətrafında geniş fikir mübadiləsi aparılıb.

İcraçı direktor Əhməd İsmayılov Media Agentliyinin fəaliyyəti barede qonaqlara məlumat verib. Vurğulanıb ki, beş səfərlərin təşkili tərəflər arasında əməkdaşlıq platformasının yaradılmasına töhfə olacaq. İkitərəfli dialoqun Azərbaycanda yeni media strategiyasının müəyyən olunmasında əhəmiyyəti qeyd olunub.

Aljazeera Media İnstitutunun Yeni layihələr üzrə meneceri Montaser Maray Azərbaycana səfərdən məmənnunluq ifade edərək, Media Agentliyi və “ADA” Universitetinin İxtisasartırma Proqramlarının birgə təşkilatçılığı ilə keçirilən silsilə seminarların əhəmiyyətine toxunub. Bildirilib ki, media sahəsində mövcud problemlərə fərqli perspektivlərdən yanaşmaq üçün təcrübə məbadiləsinin aparılması vacibdir. Görüşdə həmçinin qarşılıqlı maraq doğuran digər məsələlər müzakirə edilib. Qeyd olunub ki, gələcəkdə ikitərəfli səfərlərin təşkili planlaşdırılır.

Ukrayna kanalında işgaldən azad olunmuş ərazilərimizdə aparılan yenidənqurma işləri ilə bağlı reportaj yayımlanıb

Ukraynanın nüfuzlu “Inter” kanalında Azərbaycanın işgaldən azad olunmuş ərazilərində aparılan yenidənqurma işləri ilə bağlı xüsusi reportaj yayımlanıb. AZƏRTAC xəbər verir ki, kanalın xəbərlər programında yayımlanan reportajda Füzulidən olan məcburi köçkündən, Qaçqınların və Məcburi Köçkünlərin işləri üzrə Dövlət Komitesinin sədri Rövşən Rzayevdən, “Qarabağ Dirçəliş Fondu”nın idarə Heyətinin sədri Rəhman Hacıyevdən müsahibələr alınıb. Azərbaycanın işgaldən azad olunmuş ərazilərində aparılan bərpa və yenidənqurma işləri, Füzuli aeroportunda aparılan işlər, minallanmış ərazilər, iri iqtisadi layihələr barədə tərafı dəyişdirilib. Reportajda qeyd olunub ki, Azərbaycanın bütün gücünü işgaldən azad edilən ərazilərin yenidən qurulmasına yönəldib. Həmin ərazilərdə aeroportlar tikilir, yeni magistral yollar, körpülər salınırlar. Bundan başqa, işgaldən azad olunan ərazilərin elektrik enerjisi ilə təminat üçün yeni elektrik stansiyaları inşa edilir.

“Dağılıq Qarabağ nəhayət dinc həyata qayıdır. Azərbaycan bu əraziləri dırçeltməyə başlayıb. Avqust ayında Şuşa şəhərinə aparan yolu açılışı olacaq” - deyə ukraynalı jurnalist qeyd edib. Reportajda, həmçinin Ermənistən minallanmış ərazilərin xəritəsini vermədiyindən, insanlar mina partlayışının qurbanı olmasına, Türkiyə Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğanın Qarabağ səfəri, Şuşa Bəyannaməsinin imzalanmasından da dəyişdirilib.

Azərbaycan güclü və qalib dövlət olaraq bir daha bölgədə və dünyada sülhün və rifahın bərqərar olması üçün öz töhfəsini təqdim edir

*Milli Məclisin Ailə, qadın və uşaq məsələləri komitəsinin sədri, professor
Hicran Hüseynovanın yap.org.az-a müsahibəsi*

- *Hicran xanım, Şuşa Bəyannaməsi Azərbaycan-Türkiyə münasibətlərində hansı töhfələr verəcəkdir?*

- 15 iyun- Azərbaycan tarixində ikinci dəfə xüsusi bir mahiyyət daşıyan gənə çevrildi. 28 il əvvəl bu günde Azərbaycan parçalanmaq, bir dövlət kimi siyasi xəritədən silinmək təhlükəsindən qurtardısa, bu gün isə Azərbaycan güclü və qalib dövlət olaraq bir daha bölgədə və dünyada sülhün və rifahın bərqərar olması üçün öz töhfəsini təqdim edir. Bu baxımdan da Şuşa Bəyannaməsi müstəsna siyasi, mənəvi və tarixi əhəmiyyətə malikdir. Bu sənəd Azərbaycan xalqının Ümummilli Lideri Heydər Əliyevin "Bir millət, iki dövlət" və Türkiye Cumhuriyyətinin qurucusu Mustafa Kamal Atatürkün "Azərbaycanın sevinci bizim sevincimiz, kədəri bizim kədərimizdir" kəlamları ile xarakterizə olunan Azərbaycan-Türkiyə münasibətlərini daha da möhkəmləndirərəkni bir mərhələyə qədəm qoyur. Cənab Prezident İlham Əliyevin dediyi kimi: "Birgə Bəyannamə - Müttəfiqlik haqqında Bəyannamə elaqələrimizi ən yüksək zirvəyə qaldırır. Bəyannamənin adı Müttəfiqlik haqqında Bəyannamədir və bu ad özü-özlüyündə hər şeyi göstərir, hər şeyi deyir. Biz bu gün keyfiyyətə yəni əlaqələr qurmuşuq və bu Bəyannamədə göstərilən bütün müddəalar bizim gələcək iş birliliyimizin təminatçısidir". Azərbaycan və Türkiye arasında Müttəfiqlik Münasibətləri haqqında Şuşa Bəyannaməsində birge milli mənafələr baxımından siyasi, humanitar, iqtisadi, elm, təhsil, mədəniyyət, herbi və təhlükəsizlik sahələrində, o cümlədən media sahəsində əlaqələndirilmiş və birgə fəaliyyətlərin təşviq edilməsi xüsusi yer tutur. Azərbaycan ilə Türkiyənin əməkdaşlıq əlaqələri unikal müttəfiqlik nümunəsidir. Və bunun tarixi çox qədimdir. Çünkü bizi bir çox amillər birləşdirir. Ortaq etnik köklərimiz, mədəniyyətimiz, dilimiz, dinimiz, milli dəyərlərimiz, milli maraqlarımız, tarixen bir-birimizə arxa-dayaq olmağımızbu birlüyü, bu qardaşlığı, bu təəssübəşəliyi təmin etmişdir. Prezident İlham Əliyevin qeyd etdiyi kimi: "Bu gün biz dünya miqyasında, dünya çapında nadir əməkdaşlıq, iş birlüyü, müttəfiqlik nümunəsi göstərir". Türkiyə Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğanın dediyi kimi: "Bizim gücümüz Azərbaycanın gücü, Azərbaycanın gücü də bizim gücümüz". Ona görə də birmənalı vurğulaya bilərik ki, Şuşa Bəyannaməsi Azərbaycan ilə Türkiyənin qardaşlığını bütün dünyaya bildirən bir mesajdır.

- *Bu Bəyannamədə həm də Qars müqaviləsinə istinad edilir, Sizin fikrinizcə, bunun tarixi əhəmiyyəti nədən ibarətdir?*

yaranıb. Bölgədəki yeni reallığa fayda vermək istəyən hər kəsin nifret və təhrik siyasetindən əl çəkərək sülh və əməkdaşlığı təşviq etməyə istiqamətlənməsi əsas şərtidir". Prezident İlham Əliyevin də bildirdiyi kimi, "Bu səfərin tarixi əhəmiyyəti bundan sonra uzun illər ərzində dillərdə olacaqdır".

- *Bəyannamədə Zəngəzur dəhlizinin reallaşması da öz əksini tapır, bu layihə realaşsara, bölgədə yaranacaq vəziyyəti necə qiymətləndirəndiniz?*

- Həmin sənəddə diqqəti cəlb edən məsələlərdən biri də beynəlxalq əhəmiyyət kəsb edən layihələrin reallaşmasıdır. Azərbaycanın Cənubi Zəngəzur dəhlizi böyük geosiyasi və iqtisadi əhəmiyyətə malikdir. Bu layihənin həyata keçirilməsi ilə Şərqi Qərbe hər kəsin istifadə edə biləcəyi yeni bir ortaq iqtisadi dəhliz açılacaqdır. Bu layihə nəinki bölgə, region üçün, həm də dünya üçün vacib və mühüm əhəmiyyət daşıyır. Şuşa Bəyannaməsi Cənub-Şərqi Avropada və Qafqazda iqtisadi artımın güclənməsi, infrastrukturun inkişafı və regional təhlükəsizliyin qorunması üçün çox vacib vasitədir. Zəngəzur dəhlizinin açılması ikinci Qarabağ savaşından sonra yaranmış yeni geosiyasi vəziyyətin nəticəsidir. Cənab İlham Əliyev öz çıxışında bildirdi ki, "Bu gün biz Türkiyəni və Azərbaycanı dəmir yolu ilə, avtomobil yolu ilə birləşdirəcək Zəngəzur dəhlizi haqqında nəinki danışırıq, bu dəhlizi əməli işlərle yaradırıq". Bu həmin layihənin reallaşması ilə bağlı yaranmış müxtəlif fikirlər ən qəti və aydın cavab oldu. Beləliklə, bir daha qeyd etmək lazımdır ki, Bəyannamədə göstərilən bütün müddəalar keyfiyyətə dərəcədə yüksək işbirliyinin təminatıdır. İki qardaş dövlət arasında müttəfiqlik münasibətləri haqqında Şuşa Bəyannaməsi müstəsna siyasi, mənəvi və tarixi əhəmiyyətə malikdir.

- *Hicran xanım, necə fikirlərsiniz, Şuşa Bəyannaməsi ölkəmizin xarici siyasetində və diplomatiyasında hansı dəyişikliklərin yaranmasına səbəb olacaqdır?*

- "Bildiyiniz kimi, Azərbaycan hem ikitərəflı, hem də çoxtərəflı əməkdaşlıq formatında balanslı bir siyaset aparır. Burada cənab Prezident İlham Əliyevin Cənubi Qafqaz: Regional inkişaf və əməkdaşlıq perspektivləri" adlı tədbirdə dedikləri bəzi fikirləri xatırlamaq istərdim. Artıq hər kəs qəbul edir ki, 44 günlük Vətən mühəribəsi Azərbaycanın qələbəsi ilə başa çatdı və o öz tarixi torpaqlarını azad etməklə ərazi bütövlüğünü bərpə etdi. Bu bütövlükdə regionda yeni vəziyyət yaratmışdır. Bu baxımdan re-

gionun siyasi və iqtisadi aktuallığı fayda vermək istəyən hər kəsin nifret və təhrik siyasetindən əl çəkərək sülh və əməkdaşlığı təşviq etməyə istiqamətlənməsi əsas şərtidir". Prezident İlham Əliyevin də bildirdiyi kimi, "Bu səfərin tarixi əhəmiyyəti bundan sonra uzun illər ərzində dillərdə olacaqdır".

- *Bəyannamədə Zəngəzur dəhlizinin reallaşması da öz əksini tapır, bu layihə realaşsara, bölgədə yaranacaq vəziyyəti necə qiymətləndirəndiniz?*

- Həmin sənəddə diqqəti cəlb edən məsələlərdən biri də beynəlxalq əhəmiyyət kəsb edən layihələrin reallaşmasıdır. Azərbaycanın Cənubi Zəngəzur dəhlizi böyük geosiyasi və iqtisadi əhəmiyyətə malikdir. Bu layihənin həyata keçirilməsi ilə Şərqi Qərbe hər kəsin istifadə edə biləcəyi yeni bir ortaq iqtisadi dəhliz açılacaqdır. Bu layihə nəinki bölgə, region üçün, həm də dünya üçün vacib və mühüm əhəmiyyət daşıyır. Şuşa Bəyannaməsi Cənub-Şərqi Avropada və Qafqazda iqtisadi artımın güclənməsi, infrastrukturun inkişafı və regional təhlükəsizliyin qorunması üçün çox vacib vasitədir. Zəngəzur dəhlizinin açılması ikinci Qarabağ savaşından sonra yaranmış yeni geosiyasi vəziyyətin nəticəsidir. Cənab İlham Əliyev öz çıxışında bildirdi ki, "Bu gün biz Türkiyəni və Azərbaycanı dəmir yolu ilə, avtomobil yolu ilə birləşdirəcək Zəngəzur dəhlizi haqqında nəinki danışırıq, bu dəhlizi əməli işlərle yaradırıq". Bu həmin layihənin reallaşması ilə bağlı yaranmış müxtəlif fikirlər ən qəti və aydın cavab oldu. Beləliklə, bir daha qeyd etmək lazımdır ki, Bəyannamədə göstərilən bütün müddəalar keyfiyyətə dərəcədə yüksək işbirliyinin təminatıdır. İki qardaş dövlət arasında müttəfiqlik münasibətləri haqqında Şuşa Bəyannaməsi müstəsna siyasi, mənəvi və tarixi əhəmiyyətə malikdir.

- *Türkiyə Respublikasının Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğan Milli Məclisə çıxış edərək Azərbaycan-Türkiyə qardaşlığının daha da möhkəmləndirilmesini qeyd etdi. Gələcək addımlarla bağlı bəzi fikirlər söylədi. Sizin gözənlətiləriniz necədir?*

- Azərbaycan və Türkiye bütün tarixi dövrlərdə bir-birinin yanında olublar. Bu gün Türkiye və Azərbaycan sevincini və kədərini paylaşan iki dövlətdir. Eyni zamanda, bu dost və səmimi münasibətlər o qədər inkişaf etmişdir ki, hətta müxtəlif tədbirlərde belə bir-birinin yoxluğunu auditoriya hiss edə bilmir. Belə nümuneler çoxdur. Türkiye hər zaman öz mənəvi və siyasi dəstəyini göstərmişdir. Bu gün də biz bu dəstəyi görürük. Cənab İlham Əliyevin dediyi kimi "Türkiyə bizim üçün təkədə dost yox, qardaş ölkədir və türklər bizim qardaşlarımızdır". Milli Məclisə çıxış edən hörmətli Rəcəb Tayyib Ərdoğan bildirdi ki, müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə rəşadətli ordumuzun şanlı Qələbəsinin Qafqazda qanayan bir yaranın qapanmış, bölgədə davamlı sülh və sabitlik üçün böyük fürsət yaranmışdır. Əlbətə ki, yaranmış yeni reallıq, yeni im-

kanlar açır. Türkiye Prezidenti tərefindən Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisindən səslənən əsas fikir, çağırış ondan ibarətdir ki, "Qafqazdakı sülh və sabitlikdən təkcə Azərbaycan deyil, Ermenistan da daxil olmaqla, bütün bölge ölkələri, hətta bütün dünya qazanacaq. Qarabağ Zəfərinin Azərbaycana, Qafqaza və dünyaya getirəcəyi faydalara dəyəri zaman keçidkəcə daha yaxşı dərk ediləcək". Zaman keçidkəcə mənzərə daha da aydınlaşır, və biz ABŞ və Avropa Birliyinin, eləcə də digər dövlətlərin və region ölkələrin inkişafına əlavə imkanlar yaradacaq, yeni beynəlxalq əməkdaşlıq platformasının formalşamasına müsbət təsir göstərəcəkdir. Prezident Rəcəb Tayyib Ərdoğanın qeyd etdiyi altılıq platformasının yarılması ilə (Rusiya, Türkiye, Azərbaycan, İran, Ermənistan və Gürcüstan) bölgədə sabitlik hökm sürecək və düşmənciliklər aradan qalxacaqdır. Davamlı sülhə gedən yol bölgədəki bütün xalqların və dövlətlərin qarşılıqlı etimad və əməkdaşlığından keçir. Həmin mühitin yaradılması üçün ən gözəl əsaslar Azərbaycanın tarixi, mədeniyəti və dövlət siyasetidir. Əlbətə ki, bu ideyanın reallaşması üçün işlər görülməlidir. Digər mühüm məsələ isə Naxçıvan ilə Bakını bir-biri ilə birləşdirəcək Zəngəzur dəhlizi layihəsidir. Bu layihənin misilsiz əhəmiyyəti vardır. Cənab Ərdoğanın toxuduğu məsələlərdən biri də dünya içtimaiyyətinin həqiqətləri bilməsidir. O, bildirdi ki, "Ermənistanın vəhşi davranışları Qarabağın kimin Vətəni olduğunu göstərir. Azərbaycanlıları otuz il əvvəl Qarabağdan çıxmış məcburiyyətində qalandı heç bir yeri daşıtmadılar, heç bir evi yandırmadılar. Çünkü insan öz Vətənini dağında bilmez, öz Vətənini yandıra bilməz". Əlkə bağısı İlham Əliyev işğaldan azad olunan ərazilərimizə səfər edərək hər dəfə erməni faşizmini, erməni barbarlığını bütün dünyaya nümayiş etdirir. İnsan öz ölkəsini, doğulduğu, böyüdüyü evini, yurdunu xarabaya çevirə bilmez, deməli, sən bu yerə yad olmalıdır, mədəni-tarixi-dini abidələrə, tikililərə bigane olmalıdır ki, onu dağıdasan, məhv edəsən. Bu gün Qarabağa səfər edən diplomatik nümayəndlər, jurnalistlər və digər beynəlxalq içtimaiyyətin nümayəndləri əyani şəkildə ermənilər tərəfindən dağılmış kəndləri, şəhərləri görürənlər. Hazırda Qarabağda quruculuq işləri aparılır, yollar sürətlə inşa edilir, su kəmərləri çəkilir, elektrik stansiyaları qurulur və istifadəyə verilir. İnfrastruktur obyektləri tikilir. İşğaldən azad olunmuş ərazilərin dirçəlməsində Türkiyə də öz töhfəsini verəcəkdir.

Milli Məclisdən dünyaya mesaj - Azərbaycan-Türkyə daim bir yerdədir!

Prezident Rəcəb Tayyib Ərdoğan: "Qarabağı azad edən Azərbaycanın Milli Məclisində olmaqdan şadam"

Dünyada analoqu olmayan qardaşlığın, Azərbaycan-Türkiyə əlaqələri Ulu Öndər Heydər Əliyevin dediyi kimi, "Bir millət, iki dövlət" tezisine əsaslanan bu birlük nə dünən olub, nə də bu günü. Sözsüz ki, Azərbaycan ile Türkiye arasında əlaqələrin böyük tarixi var. Ortaq kök, dil, din birliyi, oxşar mədəniyyət, adət və ənənələr. Ən əsas amil isə ən çətin anlarda bir-birinin yanında olmaq.

Türkiyə Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğan Milli Məclisin xüsusi iclasında çıxışı zaman Azərbaycan parlamentində Qarabağın işğaldan azad edilməsindən sonra Azərbaycanın Milli Məclisində olmaqdan şad olduğunu deyib: "Qarabağı azad edən Azərbaycanın Milli Məclisində olmaqdan şadam". Türkiye Prezidenti R. Ərdoğan bildirib ki, Qarabağın işğaldan azad edilməsi Azərbaycanın müstəqilliyinin 30 ilinin ən önemlili hadisəsidir.

"Üzərimizə düşən vəzifələri yerinə yetirməyə hazırlıq"

"Azərbaycanlı qardaşlarımızla üzərimizə düşən vəzifələri yerinə yetirməyə hazırlıq. Canı yanınlar, qanı tökünlər, maddi və mənəvi ziyan çəkənlər sadəcə Qarabağda yaşayan insanlardır. Asan deyil, 30 il". Bunu Türkiye Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğan Azərbaycan Milli Məclisində çıxışı zamanı deyib. Onun sözlerine görə, 30 ilən sonra işğal altında olan torpaqlar sahiblərinə qovuşdu: "Böyük bir liderlik göstərərək bu zəfəri Azərbaycana qazandıran Ali Baş Komandan İlham Əliyevi bir daha təbrik edirəm".

Türkiyə Prezidenti məcburi köçkünlərə çağırış edib

Rəcəb Tayyib Ərdoğan Milli Məclisde çıxışı zamanı bildirib ki, Qarabağ Zəfərindən kimsə narahat olmasın: "Çünki bu Zəfər ədalətin, barışın, qəlbin Zəfəridir". Onun sözlərinə görə, Qarabağın her künçünə süküt və ümid hakim olub: "İnşallah sonrakı gəlisişimizde evlərindən didərgin düşən insanların yerlərinə qayıdışının sevincini yaşayacaq. Onlara mən də çağrıış edirəm. Sizin evləriniz bərpa olunur. Bir müddət sonra eviniz qayıdaqacısınız".

Türkiyə Prezidenti Milli Məclisin xüsusi iclasında çıxışı zamanı bildirib ki, Qarabağı birlikdə inşa edəcəyik. Onun sözlərinə görə, Qarabağ və işğal altındakı Azərbaycan torpaqlarını 30 il məhv edənləri görməyən, Azərbaycanın azadlıq mücadiləsini engellemek üçün səfərbər olanlar indi gəlib Füzulin, Qarabağ görsünə: "Hər şey ortadadır. Dünən oraların halını gördük. Azərbaycanlılar 30 il önce Qarabağdan çıxməq məcburiyyətində qaldıqda heç bir evi yandırmadılar, çünki insan öz evini yandırmaz, ancaq ermənilər oralardan gedəndə hər şeyi yandırdılar, çünki oralar onların vətəni deyildi. Ancaq biz oraları yenidən inşa edərək, yeni bir Qarabağ ərsəyə gətirəcəyik".

"Şuşa bu gün öz mədəniyyəti ilə ayağa qalxır. Cıdır düzündə təşkil edilən Xarıbülbül festivalı dünyaya verilən açıq bir mesaj idi. Şuşanın gələcəkdə Türk dünyasının paytaxtı olmasını görməkdən məmənun olarıq. Dünyanın 4 tərəfindən olan türk sənət adamlarının Şuşaya gəlməsi Şuşaya gözəl bir salam olardı" - deyə, Ərdoğan əlavə edib.

Türkiyə Prezidenti Zəngəzur

dəhlizində danışdı

Zəngəzur dəhlizində ermənilər də asan şəkildə Moskvaya və bütün dünyaya çıxa biləcəklər, onlar özlərini nə qədər engellədiyini görəcəklər". Bunu Türkiye Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğan Milli Məclisin xüsusi iclasında çıxışı zamanı deyib. Türkiye Prezidenti bildirib ki, regionda yeni altılıq eməkdaşlıq platforması imkanları yaranıb: "Gürcüstanın bəzi sualları var idи və mən Gürcüstanın baş nazirinin son səfəri zamanı ona bunun faydalarnı izah etdim. Çünkü bu bölgenin sülhə ehtiyacı var, bunu etməliyik. Ermənistən Azərbaycanla münasibətləri yaxşılaşdırıqca biz də lazımı addımlar atacaq. Türkiyənin Ermənistana faydalari sayıda bitməz".

"Bu zəfərdən kimsə rahatsız olmasın, çünki bu zülmün deyil, sülhün zəfəridir"

Türkiyə Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğan Milli Məclisde çıxışı zamanı deyib ki, Qarabağ zəfərinin Azərbaycan və dünyaya getirəcəyi faydalardan zaman keçdikcə hiss olunacaq və bu zəfərdən kimse rahatsız olmasın, çünki bu zülmün deyil, sülhün zəfəridir: "Qarabağın her künçünə hüzur hakim olub. Azərbaycanlı qardaşlarımız yuvalarına döñəcək. Gələcəkdə buraya yene gələndə azərbaycanlı qardaşlarımızın öz doğma yurdlarına qayıtmamasını görmək bizi şad edəcək. Hazırda yollar sürətlə tikilir, infrastruktur bərpa olunur və bizlər də bölgədə məktəb, xəstəxana və buna benzər bir çox binalar tikəcəyik".

"Şuşanın gələcəkdə türk dünyasının mədəniyyət paytaxtı olmasını görməkdən məmənun olarıq", - deyən Türkiye Prezidenti bildirib ki, Şuşa ədəbiyyatın mərkəzi vəzifəsini qoruyub: "Bu şəhər dahi bəstəkar Üzeyir Hacıbəylinin, Bülbülin, Natiavanın və digər şairlərin yurdudur. Şuşanın mədəniyyət paytaxtı elan edilmesi bu mənada dünyaya verilən açıq mesajdır. Gələn il Şuşanın türk dünyasının mədəniyyət paytaxtı olmasınaşdan şərəf duyarıq. Əlbəttə, Şuşa, Qarabağ deyil, türk dünyasının bütün yerləri böyük şəxsiyyətlər yetişdirib".

"Yeni bir Qarabağ ərsəyə gətirəcəyik"

Türkiyə Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğan Milli Məclisde çıxışı zamanı bildirib ki, iğaldan azad olunan əraziləri yenidən inşa edərək yeni bir Qarabağ ərsəyə gətirəcəyik. Onun sözlərinə görə, Qarabağı və işğal altındaki Azərbaycan torpaqlarını 30 il məhv

edənləri görməyənlər, Azərbaycanın azadlıq mücadiləsini engelləmək üçün səfərbər olanlar indi gəlib Füzulin, Qarabağ görsünə: "Hər şey ortadadır. Dünən oraların halını gördük. Azərbaycanlılar 30 il önce Qarabağdan çıxməq məcburiyyətində qaldıqda heç bir evi yandırmadılar, çünki insan öz evini yandırmaz, ancaq ermənilər oralardan gedəndə hər şeyi yandırdılar, çünki oralar onların vətəni deyildi".

"Bütün dünya bilsin ki, Azərbaycanın yanında olacaq, Azərbaycanın sevinci sevincimiz, azadlığı azadlığımız, kədəri kədərimizdir"

Türkiyə Prezidenti Qarabağın işğaldən

azad edilməsi Azərbaycanın müstəqilliyinin 30 ilinin ən önemlili hadisə olduğunu deyərək bildirib ki, 30 il sonra bu torpaqlar öz sahiblərinə qovuşdu: "Bu zəfəri və barişı Azərbaycan xalqına qazandıran, Prezident, qardaş İlham Əliyevə bir daha təşəkkür edirəm. Azərbaycan xalqını bu qələbə münasibətlə təbrik edirəm. Türkiye həm dövlət, həm də millet olaraq qardaş Azərbaycanın yanında yer alıb. Bu gün də Azərbaycanın yanındıq və bütün dünya bilsin ki, daim Azərbaycanın yanında olacaq. Necə ki, Çanاقalada azərbaycanlı gənclər Anadolu gəncləri ilə birlikdə şəhadət yürüüb qəlebə qazanmışdilsə, necə ki, Nuru Paşanın aslanları 1918-ci ildə Azərbaycanın köməyinə gəlmişdise, biz də bu gün və gelecdə bərabər olacaq. Azərbaycanın sevinci sevincimiz, azadlığı azadlığımız, kədəri kədərimizdir".

İkinci Qarabağ müharibəsindən sonra regionda yaranmış vəziyyət barədə danışan Türkiye Prezidenti deyib: "Qafqazda süh və sabitlikdən tekce Azərbaycan deyil, Ermənistən də daxil olmaqla, bütün bölgə ölkələri, hətta bütün dünya qazanacaq. Biz də azərbaycanlı qardaşlarımızla bölgənin tamamilə inkişaf etdirilməsi, rifahın yüksələməsi, əmin-amanlığın kök salması üçün üzərimizə düşəni yerinə yetirməyə bütün səmiyyətizmizlə hazırlıq".

Bəli, bu gün Ulu Öndər Heydər Əliyevin "Bir millət, iki dövlət" kəlamı sadəcə olaraq, kəlam deyil, bu, gerçəkdir. Artıq bu reallıq bütün sahələrdə sübuta yetirilməkdədir. Hər zaman da bu belə olacaq. Çünkü Azərbaycan-Türkiyə "Bir millət, iki dövlət"dir!".

RƏFİQƏ KAMALQIZI

BMT-nin qarşısında azərbaycanlı jurnalistlər yad edilib

Amerika Azərbaycanlılarının Koordinasiya Şurasının idarə heyətinin üzvü, Azərbaycan Nyu-York Assosiasiyasının rəhbəri Ercan Yerdələnin təşkilatlığında mina partlayışında həlak olmuş azərbaycanlı jurnalistlərin yad edilməsi ilə əlaqədər Nyu-York şəhərində silsilə aksiyalar keçirilib.

Diasporla İş üzrə Dövlət Komitəsinində "iki sahil"ə verilen məlumatə görə, BMT-nin mənzil qərargahı, NBS Studios və "Associated Press" kimi nüfuzlu media qurumlarının inzibati binaları qarşısında təşkil edilmiş sərgilərin məqsədi Kəlbəcər rayonunda xidməti vəzifələrini yerinə yetirən azərbaycanlı jurnalistlər Məhərrəm İbrahimovun və Sirac Abışovun, eləcə də yerli məmənun mina partlayışı nəticəsində həlak olmasına, Ermənistən herbi cinayətləri davam etdirməsinə və mina xəritələrini verməkdən imtinasına diqqəti cəlb etmək olub.

Sərgilərdə jurnalistlərin fotolarını və Ermənistən mina cinayətlərini eks etdirən posterlər nümayiş etdirilib. Posterlərdə "Mina xəritələrini verin!", "Azərbaycanlı jurnalistlərə qarşı Ermənistən mühərbiye cinayətləri", "Ermənistən qanunlara əməl etmir", "Ermənistən azərbaycanlı jurnalistlərin qatılıdır!", "Bizi minalardan xilas edin!" kimi şular nəzəre çatdırılıb.

Tədbir zamanı yerli sakinlərə rəsmi İrəvanın xalqımıza qarşı töretdiyi hərbi cinayətlər və təxribatlar barədə geniş məlumat verilib.

Ercan Yerdələlli bu aksiyalarla dünya ictimaiyyətini və beynəlxalq medianı Ermənistən təxribatçı hərəkətlərinə və azərbaycanlı jurnalistlərin xidməti vəzifələrini yerinə yetirərən həlak olmalarına bigənə qalmamağa, Azərbaycanın haqlı və ədalətli mövqeyini dəstəkləməyə çağırıb.

Daha 3 erməni hərbçinin meyitinin qalıqları təhvil verildi

Qarabağdakı döyüslər zamanı ölen daha 3 erməni hərbçinin cəsədinin qalıqları qarşı tərefə təhvil verilib. "İki sahil" xəber verir ki, bu barədə "Sputnik Armenia" məlumat yayıb. Meyitlər Füzuli rayonu ərazisində aparılan axtarışlar zamanı aşkarlanıb. Bildirilir ki, ölen hərbçilərin şəxsiyyəti məhkəmə-tibbi ekspertizasından sonra müəyyənləşdiriləcək. Bununla da indiyədək tapılan erməni hərbçilərinin meyitlərinin sayı 1 583-ə çatıb.

YAP Səbail rayon “Dövlət Audit” ərazi ilk partiya təşkilatının idarə heyətinin iclası keçirilib

YAP Səbail rayon “Dövlət Audit” (Azərbaycan Respublikası Hesablama Palatası) ərazi ilk partiya təşkilatında idarə Heyətinin iclası keçirildi. İclasda YAP Səbail rayon təşkilatının sədri prof. Şəmsəddin Hacıyev, Azərbaycan Respublikası Hesablama Palatasının Aparat rəhbəri Vüqar İbrahimov və “Dövlət Audit” ərazi ilk partiya təşkilatının üzvləri iştirak etdilər. İclasda “Dövlət Audit” ərazi ilk partiya təşkilatının idarə Heyətinin yeni tərkibi, sədri, sədrin müavini və katib seçildi.

İclası açıq elan edən Azərbaycan Respublikası Hesablama Palatasının Aparat rəhbəri Vüqar İbrahimov gündəlikdə duran məsələlər haqda məlumat verdi və qeyd etdi ki, “Dövlət Audit” ərazi ilk partiya təşkilatına təsis olunduğu gündən sədrlilik edən Süleymanov Məhəmmədli Bilal oğlu təqəüdə çıxmazı ilə əlaqədar İPT sədri vəzifəsindən azad edilməsini xahiş edib. Vurğulandı ki, uzun illər Hesablama Palatasının Aparat rəhbəri vəzifəsində çalışan və məsul vəzifəsinin öhdəsindən layiqince gələn M. Süleymanov “Dövlət Audit” ərazi ilk partiya təşkilatının sədri kimi partianın bütün tapşırıqlarını və öhdəliklərini vaxtı vaxtında, səliqeli şəkildə icra etmiş, həm Hesablama Palatasının kollektivinin, həm də Yeni Azərbaycan Partiyası Səbail rayon təşkilatının hörmətini qazanmışdır. V. İbrahimov təqəüdə çıxan M. Süleymanova nümunəvi fəaliyyətinə görə təşəkkür etdi, ona möhkəm can-sağlığı, uzun sağlam ömrə arzuladı.

Azərbaycan Respublikası Hesablama Palatasının sədri Vüqar Gülməmmədov başda olmaqla Palatinin bütün kollektivini və “Dövlət Audit” ərazi ilk partiya təşkilatının üzvlərini səmimi qəlbdən salamlayan YAP Səbail rayon təşkilatının sədri prof. Şəmsəddin Hacıyev “Dövlət Audit” İPT-nin YAP Səbail rayon təşkilatının qeydiyyatında olan ilk partiya təşkilatları arasında ən fəal və nizam-inteqrasiyalı təşkilatlardan biri olduğunu qeyd etdi. Xüsusi vurğu-

da Prezident İlham Əliyev və Birinci vitse-prezident, Heydər Əliyev Fondunun Prezidenti Mehriban xanım Əliyevanın rəhbərliyi ilə həyata keçirilən möhtəşəm yenidənqurma, quruculuq və xalqımızın tarixi, mədəni, dini irlisinin bərpası haqqında danışdı. Türkiye Prezidenti Rəcəb Tayyib Erdoğanın Şuşaya tərəxi sefəri və Azərbaycanla Türkiye arasında Şuşa şəhərində 100 ildən sonra imzalanın müttəfiqliq haqqında Birgə Bəyannamənin tarixi ehemmiyyəti haqqında ətraflı məlumat veren Ş. Hacıyev vurğuladı ki, Ulu Önder Heydər Əliyevin böyük əzaqqorənliliklə müəyyənənəşdiridi “Bir millət, iki dövlət” konsepsiyası əsrlerin sınağından çıxan Azərbaycan-Türkiye qardaşlığını əbədi və sarsılmaz etdi, bu konsepsiya bu gün də uğurla davam etdirilir. Vətən mühərbiyi günlərində Azərbaycan və Türkiye sübut etdi ki, yeri gələndə biz bir millət, tek dövlət olmayı da bacarıraq. Şuşa Birgə Bəyannaməsi nəinki iki dövlət, bütün coğrafiya üçün sülhün, emköndülük, təhlükəsizliyin təminatı deməkdir.

Yeni Azərbaycan Partiyasının yaranma tarixi və keçidiyi şərəfli inkişaf yolu barədə geniş danışan Ş. Hacıyev respublikamızın və Səbail rayonunun ictimai-siyasi həyatında yaxından iştirak edən YAP Səbail rayon təşkilatının çoxşaxəli fəaliyyət istiqamətləri haqqında iclas iştirakçılarına ətraflı məlumat verdi. “Dövlət Audit” ərazi ilk partiya təşkilatının üzvlərinin bütün bu işlərdə yaxından iştirakını yüksək qiymətləndirən Ş. Hacıyev Azərbaycan Respublikası Hesablama Palatasının rəhbərliyi başda olmaqla bütün kollektivinə və ərazi ilk partiya təşkilatının yeni seçicilək idarə Heyətinə ugurlar arzuladı və əminliyini ifadə etdi ki, yeni tərkib bu təşkilatda formalaşmış müsbət ənənələri eyni keyfiyyətdə və məsuliyyətlə davam etdirəcəkdir. Sonra gündəlikdə olan məsələlərin müzakirəsinə başlanıldı. İlk önce idarə Heyətinin 7 nəfərlik say tərkibi təklifi səsə qoyuldu və yekdilliklə təsdiq-

ləndi. Sonra idarə Heyətinə 7 nəfər namizədin adları səsləndirildi və siyahı səsə qoyularaq yekdilliklə qəbul olundu.

İdarə Heyətinin üzvləri 21 ildən çox auditor vəzifəsində məsuliyyətlə çalışmış, uzun müddət Hesablama Palatasında tutduğu məsul vəzifələrində öhdəliklərini layiqinçə yerinə yetirmiş Həsənov Vaqif Muxtar oğlunun “Dövlət Audit” ərazi ilk partiya təşkilatının sədri, İbışzadə İbiş İPT-nin sədr müavini və İbrahimli Elvin Şakir oğlu İPT-nin katibi seçildi. Çiçək edən “Dövlət Audit” ərazi ilk partiya təşkilatının keçmiş sədri Məhəmmədli Süleymanov ilk partiya təşkilatının və onun fəaliyyətinə verilən yüksək qiymətə görə təşəkkür etdi. Bugünkü seçkilərin və idarə Heyətinə yeni genç üzvlərin seçilməsinin təqdirəlayiq olduğunu vurgulayan M. Süleymanov yeni seçilen sədrə və üzvlərə fəaliyyətlərində ugurlar arzuladı.

Hesablama Palatasında YAP ərazi ilk partiya təşkilatının sınağından çıxan Azərbaycan-Türkiye qardaşlığını əbədi və sarsılmaz etdi, bu konsepsiya bu gün də uğurla davam etdirilir. Vətən mühərbiyi günlərində Azərbaycan və Türkiye sübut etdi ki, yeri gələndə biz bir millət, tek dövlət olmayı da bacarıraq. Şuşa Birgə Bəyannaməsi nəinki iki dövlət, bütün coğrafiya üçün sülhün, emköndülük, təhlükəsizliyin təminatı deməkdir.

Yeni Azərbaycan Partiyasının yaranma tarixi və keçidiyi şərəfli inkişaf yolu barədə geniş danışan Ş. Hacıyev respublikamızın və Səbail rayonun ictimai-siyasi həyatında yaxından iştirak edən YAP Səbail rayon təşkilatının çoxşaxəli fəaliyyət istiqamətləri haqqında iclas iştirakçılarına ətraflı məlumat verdi. “Dövlət Audit” ərazi ilk partiya təşkilatının üzvlərinin bütün bu işlərdə yaxından iştirakını yüksək qiymətləndirən Ş. Hacıyev Azərbaycan Respublikası Hesablama Palatasının rəhbərliyi başda olmaqla bütün kollektivinə və ərazi ilk partiya təşkilatının yeni seçicilək idarə Heyətinə ugurlar arzuladı və əminliyini ifadə etdi.

“Dövlət Audit” ərazi ilk partiya təşkilatının yeni seçilmiş sədri Vaqif Həsənov bildirdi ki, Ulu Önder Heydər Əliyevin rəhbərliyi və Azərbaycan ziyanlarının təşəbbüsü ilə ölkəmiz üçün ən taleyiklə məqamda yaranan və şərəfli inkişaf yolu keçən Yeni Azərbaycan Partiyasının üzvü olmaq hər kəs üçün böyük şərəf və qürurdur. Çox sevindirici haldır ki, YAP bu gün ümum-xalq partiyası kimi eyni ideyalarla və prinsiplərə sadıqlıq nümayiş etdirir. 44 günlük Vətən mühərbiyətində ölkə Prezidenti, Ali Baş Komandan İlham Əliyevin rəhbərliyi ile rəşadətli Azərbaycan Ordusunun Azərbaycan torpaqlarını işğaldan azad etmesi Ulu Önder Heydər Əliyev siyasetinin növbəti təntənəsi oldu. Ona göstərilən yüksək etimada görə təşəkkür edən V. Həsənov nümunəvi fəaliyyət göstərərək “Dövlət Audit” ərazi ilk partiya təşkilatında formalasdırılmış müsbət ənənələri eyni keyfiyyət müstəvisində davam etdirəcəklərinə dair əminliyini ifadə etdi.

Rəfiqə

Dövlət qulluqçuları nə qədər maaş alır?

2021-ci il yanvarın 1-nə ölkədə dövlət qulluqçularının sayı 26,7 min nəfər olub ki, onların da 27,5 faizini qadınlar təşkil edir. Dövlət

Statistika Komitəsinən SIA-ya verilən məlumatə görə, dövlət qulluqçularının 6,4 faizi dövlət orqanlarında inzibati vəzifələrinə - 3-cü təsnifatları, 3,5 faizi 4-cü təsnifatı, 12,3 faizi 5-ci təsnifatı, 8,4 faizi 6-ci təsnifatı, 48,8 faizi 7-ci təsnifatı, 20,6 faizi isə dövlət qulluğunun yardımçı vəzifələri üzrə işleyib.

Dövlət qulluqçularının 6,3 faizi 1 ilədək, 25,2 faizi 1 ildən 5 ilədək, 24,4 faizi 5 ildən 10 ilədək, 17,8 faizi 10 ildən 15 ilədək, 26,3 faizi isə 15 il və daha çox qulluq stajına malikdir. Dövlət qulluqçularının 2,7 faizini 25 yaşadək, 13,7 faizini 25-29 yaşda, 16,8 faizini 30-34 yaşda, 14,8 faizini 35-39 yaşda, 12,3 faizini 40-44 yaşda, 9,1 faizini 45-49 yaşda, 8,7 faizini 50-54 yaşda, 10,9 faizini 55-59 yaşda, 9,2 faizini 60-64 yaşda, 1,8 faizini 65 və yuxarı yaşda olan şəxslər təşkil edir.

2020-ci ildə dövlət qulluqçularının orta aylıq nominal əməkhaqqı əvvəlki ilə nisbətən 18,9 faiz artaraq 1215,5 manat təşkil edib.

Erməniləri gözləyən siyasi böhran hələ irəlidədir...

He, indi də başlayıblar Nikolun arxasında döşəməye... Deyirlər ki, güya o təbligat vaxtı seçicilərinə yalan vədər verib. Belə ki, bəzilərinə dolayı yollarla rüşvət ötürüb, kənddə yaşayanlara faizsiz borclar boyun olub, polis zabitlərinə yüksək verdi-rəcəyi deyib, döyüdən qaçan fərərilərə amnisiya təminatı verib... Sən demə, bu sadalanınlar hələ hamısı da deyilmiş. Demə, bütün bunlardan əlavə, Paşinyan siyasi taktikalardan da yaxşı yararlanıb. O, hətta məqsədine nail olmaq üçün inzibati resurslardan da maksimum dərəcədə istifadə edə bilib... Siz də deyirdiniz ki, Nikol bacarıqlıqsızın, işəyaramayanın biridir. Amma gördüz, qələbe qazandı...

İndi də başlamışınız ki, Nikol bizi, yəni “Hayastan”la “Mənim qürurum var” ittifaqlarını başqaşları ilə səhv salmasın: “ölərik, amma Nikolla

kompromisə getmərik, yəni Paşinyanla heç bir işə qol qoymarıq”. Əslində, sizə burada bir “malade” demək olardı, amma sizin bundan sonra hansı yol seçəcəyinizi düşünüb saxladım. Əvvələ xatırladım ki, sizin ölkənin Konstitusiya Məhkəməsinə müraciət etməyiniz üçün heç bir əsasınız yoxdur. Çünkü qeydə alınan seçki pozuntularının sayıda “qəlebə sizinlər”. Yəni siz seçki pozuntularınızla irəlide gedirsiniz.

Amma bir şeyi də size xatırladım ki, bu yaxınlarda ele sizləri çəkicə məğlub etməklə hədələyən Nikolun indi sağlam qüvvələrin birləşdirilməsi kimi “səmimi teklini” qəbul etmək istəmirsiniz. Hətta Nikola verilən səslerin əksəriyyətinin Ermənistən əyalətlərində yığıldığını, İrəvanda onu istəyənlərin az olduğunu və ya olmadığını əsas kimi götürərək nəyəsa ümidi edirsiniz.

Təbii ki, hələlik Ermənistəndəki siyasi böhranın həllindən danışmaq mümkün deyil. Belə ki, seçki nəticələrinin doğuracağı böhran erməni böhranının yalnız ilk mərhəlesidir. Ermənistən siyasi həyatında yaşanacaq müxtəlif cür narahatlıqlar isə hələ irəlidədir.

Ağasəf Babayev

İşgaldan azad olunmuş ərazilərimizdə inkişafın yeni təntənəsi

Bəli, bu gün Ulu Öndər Heydər Əliyevin "Bir millət, iki dövlət" kələmi sadəcə olaraq, kəlam deyil, bu, gerçəkdir. Artıq bu reallıq bütün sahələrdə sübuta yetirilməkdədir. Hər zaman da bu belə ola-

caq. İyunun 15-də Türkiye Respublikasının Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğan Ermənistanın işğalından azad olunan Qarabağın ürəyi olan Şuşada Azərbaycan üçün çox önəmlili bir tarixdə - Milli Qurtuluş Günündə, Qars müqaviləsindən yüz il sonra iki dost və qardaş ölkə arasında imzalanan müttəfiqlik münasibətlərinə dair Şuşa Bəyannaməsini prezidentlər İlham Əliyev və Rəcəb Tayyib Ərdoğan imzalamaqla işğal olunmuş torpaqların azad olunmasında, Azərbaycanın ərazi bütövlüyünün bərpa edilməsində Türkiyənin mənəvi-siyasi dəstəyi xalqımız tərəfindən yüksək qiymətləndirilir. Hazırda Qafqaz regionunda sabitliyin ve təhlükəsizliyin möhkəmləndirilməsi, bütün iqtisadi və nəqliyyat əlaqələrinin bərpası, eləcə də region dövlətləri arasında münasibətlərin normallaşdırılması və uzunmüddətli sülhün təmin edilməsi istiqamətində ölkələrimizin birge təşəbbüsleri bu sahədə səylərin artırılmasının zəruriliyini göstərən ən gözəl nümunədir.

İşgaldan azad edilmiş ərazilərimizdə bərpa və yenidənqurma işlərinə Qarabağı cənnətə çevirəcək. Möhtərəm Prezidentimiz də çıxışlarında döñə-döñə bildirib: "Biz deməmişik ki, torpaqları işğaldan azad olunanandan sonra bu torpaqları tezliklə bərpa edəcəyik. Mən bu yaxınlarda demişdim ki, biz Qarabağ bölgəsində cənnət yaradacaqıq və söyümdə dururam".

Bəli, Qarabağda quruculuq işlərinin aparılması üçün 2021-ci ilin dövlət bütçəsindən 2,2 milyard manat vəsait ayrıilib. Bununla yanaşı, işgaldan azad edilmiş ərazilərdə dayanıqlı məskunlaşma üçün müasir və layiqli həyatın təmin edilməsi, bütün sahələrdə quruculuq-bərpa və abadlıq işlərinin aparılması, habelə təhlükəsiz yaşayışın, səmərəli fealiyyətin və rifahın davamlı artmasının dəstəklənməsi məqsədilə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin 2021-ci il 4 yanvar tarixli Fərmanı ilə Qarabağ Dövlət Fondu yaradılıb. Artıq bir sıra dost ölkələr işğaldan azad olunmuş ərazilərimizin bərpası prosesində iştirak etmək arzusunda olduqlarını bildiriblər. Dövlətimizin başçısının işgaldan azad edilmiş ərazilərin dirçəlişi istiqamətində quruculuq, bərpa və yenidənqurma işlərinin sürətləndirilməsi, bu hədəfə nail olunmasında dövlət orqanlarının (qurumlarının) və digər təşkilatların əlaqələndirilməsi fealiyyətinin gücləndirilməsi, habelə idarəetmədə əvvəlki və səmərəliliyin artırılması məqsədilə "İşgaldan azad edilmiş ərazilərdə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin xüsusi nümayəndələri haqqında" Fərmanı bu istiqamətdə atılan daha bir mü hüüm addım oldu. Yüksək və müasir standartlarla həyata keçirilən bərpa-quruculuq işlərinə, ilk növbədə, Şuşadan başlanıldı. Qısa zamanda Şuşa həm regionun, həm də bütün dünyadan mədəniyyət mərkəzlərindən birinə çevriləcək. Dövlətimizin başçısının vurğuladığı kimi, biz Şuşanı dirçəldəcəyik.

Prezident İlham Əliyev:
"Otuz ilə yaxın davam edən işğala Azərbaycan qardaş Türkiyənin dəstəyi ilə son qoydu"

Prezident İlham Əliyev iyunun 15-də Şuşa

şada mətbuata bəyanatında Türkiyənin müharibə dövründə Azərbaycana dəstəyində danışarkən bildirib ki, "İkinci Qarabağ müharibəsi tarixdə qaldı, 44 günlük müharibə nəticəsində Ermənistan ordusu tam məhv edildi. Ermənistan diz çökdü, ağ bayraq qaldı, təslim oldu və məcbur olub Şuşa alınandan sonra kapitulyasiya aktına imza atdı və bizim digər bölgələrimiz bir atəş açmadan bize qaytarıldı. Otuz ilə yaxın davam edən işğala son qoyuldu. Azərbaycan buna qardaş Türkiyənin dəstəyi ilə son qoydu: "Bu, bir daha onu göstərir ki, iradə, əzmkarlıq, güc və ədalət olan yerde hər şey eldə etmək mümkündür. Əlbəttə, Türkiyə kimi müttəfiqi olan Azərbaycan ikinci Qarabağ savaşında bundan ruhlanaraq tarixi missiyani yerine yetirdi, ədaləti bərpa etdi, ərazi bütövlüyünü bərpa etdi".

Prezident qeyd edib ki, indi yeni dövr başlayır. "Əziz qardaşımı bu gün Füzuli şəhərində görüşərək, onu orada qarşılıyaraq Füzulinin dağlımış mənzərəsini göstərdim, Füzuli şəhəri yoxdur. Siz də oradan keçməniniz, görmüsünüz, bir dənə də salamat bina yoxdur. Mənfur düşmən bütün binalarımızı yerləbir edib. Ağdam da belə vəziyyətdədir. Bizim tarixi abidələrimizi dağdırıb, söküb və talan ediblər. Şuşa şəhəri görün nə gündədir. Şuşa tarixi şəhərdir və 28 il işğal dövründə burada bir dənə də bina tikilməmişdir. Mən ezz qardaşımı bax, bu binanı göstərdim, Şuşa valliliyinin binası, mənim rəhmətlik atamın dövründə tikilmişdir. Şuşadakı binalar həm onun dövründə, həm də Pənahəli xanın, İbrahimxəlil xanın dövründə tikilmişdir. Mənfur düşmən bir daşı daş üstə qoymaşdır. Indi Şuşanın dağlışmış yerlerini siz görürsünüz, hələ biz buraya əl gedzirmişik. İlk dəfə mən bu ilin əvvəlində buraya geləndə şəhər tamamilə dağılmış vəziyyətdə idi".

Prezident İlham Əliyev:
"Şuşa Bəyannaməsinin adı müttəfiqlik haqqında bəyannamədir"

"Bu gün həyatımızın tarixində əlamətdar, tarixi bir gündür. Bu gün biz qardaş ölkənin ezz cümhurbaşkanı Rəcəb Tayyib Ərdoğanı Qarabağ torpağında, Şuşada salamlayıraq. Fürsətdən istifadə edərək, Azərbaycan xalqı adından ezz qardaşımı Şuşada, Qarabağda salamlamaq isteyirəm. Əziz qardaşım Azərbaycanda dəfələrlə olub. Ancaq ilk dəfə Qarabağ torpağında, Şuşada biz bir yerdəyik. Bu səfərin tarixi əhəmiyyəti var". Bu sözü Prezident İlham Əliyev iyunun 15-də Şuşada Türkiyə dövlət başçısı Rəcəb Tayyib Ərdoğanla keçirdiyi birge mətbuat konfransında deyib.

Azərbaycan Prezidenti bildirib ki, Şuşa Bəyannaməsi əlaqələrimizi ən yüksək zirvə

"Bu gün qədim şəhərimiz olan Şuşadan verilən açıqlamalar bütün dünyaya səs salacaq, bunun böyük eks-sədəsi olacaq. Bu səfərin tarixi əhəmiyyəti bundan sonra uzun illər ərzində dillərdə olacaqdır. Şuşa keçən il noyabrın 8-de işğaldan azad edildi. Şuşa şəhərini azad etmək böyük qəhrəmanlıq tələb edirdi. Şuşaya gələn hər bir insan sildirmə qayaları görərək, görür ki, bu alınmaz qala sayılan şəhəri azad etmək böyük qəhrəmanlıq, peşəkarlı, şücaət tələb edirdi".

Bunu Prezident İlham Əliyev Şuşada mətbuata bəyanatında bildirib və deyib ki, bugün Şuşada dalğalanın Azərbaycan və Türkiyə bayraqlarının ölkələrimizin birliyini nümayiş etdirir: "İkinci Qarabağ müharibəsi başlanan ilk günden, ilk saatlardan Türkiyə Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğan Azərbay-

ye qaldırıb: "Bəyannamənin adı müttəfiqlik haqqında bəyannamədir. Bu ad özü özlüyüdə her şeyi göstərir. Biz bu gün keyfiyyətce yeni əlaqələr qurmuşuq və bu bəyannamədə göstərilən bütün müddəələr bizim gelecek iş birliliyimizin təminatçıdır. Dəfələrlə çıxışlarında demişəm ki, Türkiyə və Azərbaycan dünya miyasiyada bir-birinə ən yaxın olan ölkələrdir. Bizi birləşdirən bir çox amillər var ki, bu birliyi təmin edir. İlk növbədə tarix, mədəniyyət, ortaq etnik köklər, dili, dinimiz, milli dəyərlərimiz, milli maraqlarımız və xalqlarımızın qardaşlığı".

Bu tarixi sənəd iki qardaş ölkənin ümumi maraqlarının qorunmasına imkanların birləşdirilməsinin, eləcə də ortaq maraqların kəsb edən regional və beynəlxalq strateji məsələlərde fealiyyətlərin qarşılıqlı şəkildə əlaqələndirilməsinin mənətiqi nəticəsi olaraq ölkələrimizin regional və beynəlxalq rolunu, çəkisiyi daha da artıracaq. Ermənistanın 30 illik təcavüzüne son qoyulmasında, işğal olunmuş torpaqların azad olunmasında, Azərbaycanın ərazi bütövlüyünün bərpa edilməsində Türkiyənin mənəvi-siyasi dəstəyi xalqımız tərəfində yüksək qiymətləndirilir. Hazırda Qafqaz regionunda sabitliyin və təhlükəsizliyin möhkəmləndirilməsi, bütün iqtisadi və neqliyyat əlaqələrinin bərpası, eləcə də region dövlətləri arasında münasibətlərin normallaşdırılması və uzunmüddətli sülhün təmin edilməsi istiqamətində ölkələrimizin birge təşəbbüsleri bu sahədə səylərin artırılması zəruriliyini göstərən ən gözəl nümunədir.

Azərbaycan Prezidenti:
"Məhərəbənin ilk saatlarından Türkiyə Prezidenti bildirdi ki, Azərbaycan tək deyil"

cana birmənalı, qəti və açıq dəstək ifadə edib. Məhərəbənin ilk saatlarından Türkiyə Prezidenti bildirdi ki, Azərbaycan tək deyil. Bu, həm bizi ruhlandırdı, eyni zamanda, müdaxilə etmək fikrində olan bütün qüvvələri, dairələri dayandırdı".

Dövlətimizin başçısı deyib: "Bu gün qədim şəhərimiz olan Şuşadan verilən açıqlamalar bütün dünyaya səs salacaq, bunun böyük eks-sədəsi olacaq. Bu səfərin tarixi əhəmiyyəti bundan sonra uzun illər ərzində dillərdə olacaqdır. Şuşa keçən il noyabrın 8-de işğaldan azad edildi. Şuşa şəhərini azad etmək böyük qəhrəmanlıq tələb edirdi. Şuşaya gələn hər bir insan sildirmə qayaları görərək, görür ki, bu alınmaz qala sayılan şəhəri azad etmək böyük qəhrəmanlıq, peşəkarlı, şücaət tələb edirdi".

Prezident İlham Əliyev:
"Şuşa Bəyannaməsində Zəngəzur dəhlizi ilə bağlı çox açıq ifadələr əksini tapıb"

"Birə Bəyannamədə tarixi Qars müqaviləsinə istinad edilir. Tarixi Qars müqaviləsi düz 100 il bundan əvvəl imzalanıb. Bu da böyük rəmzi mənə daşıyır. Azad edilmiş Şuşa şəhərində 100 ildən sonra imzalanan müttəfiqlik haqqında birgə Bəyannamə bizim gelecek işbirliliyimizin istiqamətini göstərir". Dövlətimizin başçısı deyib: "Bəyannamədə bir çox önemli məsələlər əksini tapıb: beynəlxalq müstəvidə birgə əməkdaşlığı, siyasi münasibətlər, iqtisadi-ticarət əlaqələri, mədəniyyət, təhsil, idman, gənclər siyaseti. Demək olar ki, bütün sahələr ehətə olunub. Enerji təhlükəsizliyi, Cənub Qaz Dəhlizinin Türkiyə, Azərbaycan və Avropa üçün önəmi göstərilir".

İşğaldan azad olunmuş ərazilərimizdə inkişafın yeni təntənəsi

Prezident İlham Əliyev qeyd edib ki, Bəyannamədəki hər bir məsələnin çox mühüm əhəmiyyət daşıyır: "Mən onların arasında iki məsələni xüsusi qeyd etmək istərdim. Birinci, bu Bəyannamədə müdafiə sahəsində əməkdaşlıq və qarşılıqlı hərb yardım məsələləri öz əksini tapır. Bu, tarixi nailiyyətdir. Biz bir daha göstəririk ki, bundan sonra da hər zaman bir yerdə olacaq. Bundan sonra da bər-birimizin təhlükəsizliyini temin edəcəyik. Nəcə ki, bu güne qədər Türkiye və Azərbaycan bütün məsələlərdə bir yerdədir, bundan sonra da bu, belə olacaq. Önəmlı məsələlər arasında ikinci neqliyyat məsələsidir. Bəyannamədə Zəngəzur dəhlizinin açılması ilə bağlı çox açıq ifadələr öz əksini tapmışdır. Bu da ikinci Qarabağ savaşından sonra yaranmış yeni geosiyasi vəziyyətin nəticəsidir. Bu gün biz Türkiye ilə Azərbaycanı demiryolu və avtomobil yolu ilə birləşdirəcək Zəngəzur dəhlizi haqqında neinki danışırıq, biz əməli, praktiki işlərlə bu dəhlizi yaradıraq. Müttəfiqlik haqqında imzalanmış birgə Bəyannamədə bu məsələnin eks olunması böyük məna daşıyır".

Türkiyə Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğan: "Qarabağ sahiblərinə qovuşdu və erməni zülmündən, işgalindən azad edildi"

"Bu gün təbii ki, fərqli bir həyəcanın, hisslerin içindəyik. Allaha şükür olsun ki, da-ha əvvəl verdiyimiz sözümüzü bu gün yerine yetiririk. Qırx dörd günlük məlum müharibənin nəticəsində Qarabağ, çox şükürler olsun ki, sahiblərinə qovuşdu və erməni zülmündən, erməni işgalindən azad edildi". Bu sözleri Şuşa Bəyannaməsinin imzalanmasından sonra Türkiye Respublikasının Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğan Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevlə mətbuata birgə bəyanatlarla çıxış edərən deyib.

Türkiyənin dövlət başçısı deyib: "Hazırda arxa fonda görünən bina, əslində, erməni zülmünən təessüf ki, bu şah əsərləri nə hala getirdiyinin bir ifadəsidir. Qardaşım da fon olaraq mətbuat konfransı üçün olduqca anlamlı bir yer seçib. Bir tərəfdə valilik binası, o biri tərəfdə təessüf ki, ermənilərin, nəcə deyərlər, yerlə-yeksan etdikləri bir bina. 15 iyun - Azərbaycanın Milli Qurtuluş Günü münasibətlə ümummilli lider Heydər Əliyevi rəhmətlə anıraq, ruhu şad olsun deyirik.

Bildiyiniz kimi, qəhrəman Azərbaycan Ordusunun Qarabağ Zəfərinin sevincini qardaşım cənab Əliyevle keçən il dekabrın 10-da Bakıda birlikdə bölmüşdü. O gün tamamilə başqa bir coşqu, başqa bir həyəcan var idi. Altı ay sonra qədim Şuşa şəhərində onunla bir yerdə olmaqdan böyük məmənluq duyuram. Verdiyimiz söz, çox şükür, yeri-nə yetirildi".

Türkiyə Prezidenti: "Qarabağ əvvəlki ehtişamına və öz kimliyinə qovuşacaq"

"Azərbaycan xalqının Qarabağ Zəfərini bir daha tebrik edirəm. Tarixdə bir çox incəsənət xadimi yetişdirmiş Azərbaycanın mədəniyyət paytaxtı Şuşadan bölgəmizə və dünyaya verəcəyimiz mesajların çox önemli olduğunu inanıram. Qardaşım Əliyevin uzaqqörən liderliyi və Müzəffər Ali Baş Komandanlığı ilə azadlığına qovuşan Qarabağın yenidən dirçəldilməsi işlərini yaxından

izleyirik. Şuşa gelərkən bu işləri gördük və siz də gördünüz. Fasiləsiz iş görülür, infrastuktur sahəsində intensiv iş aparılır. Bir tərəfdən yollar salınır, bir tərəfdən enerji stansiyaları açılır, bir tərəfdən yüksək gərginlikli xətlər çəkilir. Bütün bunularla yanaşı, susuz olan bu bölgə suya qovuşur. Bu işlər hazırda fasiləsiz davam edir. İnşallah, ən qısa vaxtda bölgə hava limanına, hava limanlarına da qovuşacaq. Təkbətək görüşdə də əziz qardaşım bunları mənə xüsusi danişdi. Hava limanına, hava limanlarına da qovuşduğundan sonra buralara geliş-gediş daha da artacaq və inanıram ki, bu bölge o dövrde turizmdə də ciddi bir sıçrayışı yaşayacaq".

Türkiyənin dövlət başçısı deyib: "Təbii ki, Qarabağ əvvəlki ehtişamına və öz kimliyinə qovuşacaq. Buna heç şübhəmiz yoxdur. Füzuli, Cəbrayıł, Zəngilan, Qubadlı, Laçın, Şu-

şa, Kəlbəcər, Ağdam, Xocavənd kimi Qarabağın qədim yaşayış məntəqələrinin yenidən inkişaf etdiyi günləri yaxın vaxtlarda həmimiz birlikdə görecəyik"

Prezident Rəcəb Tayyib Ərdoğan: "Şuşa Bəyannaməsi ilə əlaqələrimizin yeni dövrdəki yol xəritəsini müəyyənləşdirdik"

Türkiyə Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğan Şuşada mətbuata bəyanatında bildirki, Qarabağ əvvəlki ehtişamına və öz kimliyinə qovuşacaq. Buna heç şübhəmiz yoxdur. Füzuli, Cəbrayıł, Zəngilan, Qubadlı, Laçın, Şuşa, Kəlbəcər, Ağdam, Xocavənd kimi Qarabağın qədim yaşayış məntəqələrinin yenidən inkişaf etdiyi günləri yaxın vaxtlarda həmimiz birlikdə görecəyik: "Türkiyə olaraq, azadlıq mübarizəsində olduğu kimi, bərpa işlərində də qardaşımıza hər cür dəstəyi verik, verməkdə də davam edəcəyik. Ən qısa müddədə evlərinə qayıtmalarını gözledi-

yimiz azərbaycanlı qardaşlarımız üçün də hər cür səy göstərəcəyik. Təbii ki, bu məsələdə hörmətli qardaşımın xüsusi fəaliyyəti var. Yetər ki, buranın əsl sahibləri evlərinə, məskənlərinə qayıtsın. Onlara ister maliyyə kəməyi, isterse də iş imkanı ilə bağlı hər cür dəstəyi verməklə azərbaycanlı qardaşımızın öz evlərinə, öz məkanlarına geri qayıtmaları buraları ciddi mənada zənginləşdirəcək".

Rəcəb Tayyib Ərdoğan deyib ki, bir tərəfdən dağııntılarının fəsadlarını aradan qaldırarkən, digər tərəfdən də Qarabağın və Azərbaycan torpaqlarının bir daha belə bir fəlakət yaşamaması üçün lazımi tədbirləri birlikdə görecəyik: "Bizim də bu sahədə, inşallah, Mənzil İnşaat İdarəmizlə birlikdə burada bütün bölgədə planlaşdırduğumuz addımlar var. Mənzil İnşaat İdarəmizlə buradakı aidiyyəti qurumla birlikdə çalışaraq bu addımları atacaqıq".

Türkiyə Prezidenti bölgədə təsiri olan hər kəsi Azərbaycanın Zəfərini qəbul etməyə və gələcəyə

baxmağa çağırıb

Bölgədə təsiri olan hər kəsi həqiqətləri görməyə, Azərbaycan xalqının Zəfərini qəbul etməyə və gələcəyə baxmağa dəvet edirik. Atəşkəs razılaşmasından sonra artıq bölgədə bütün tərəflər üçün yeni əməkdaşlıq imkanları yaranıb. Azərbaycanlı qardaşlarının bu məsələdə son dərəcə istekli olmalarının ən yaxın şahidiyik. Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğanın iyunun 15-də Şuşada mətbuata bəyanatında söyləyib ki, bölgədəki yenili realliga fayda vermək istəyen hər kəsin əməkdaşlığı təşviq etməsi əsas şərtlərdir: "Bölgədəki yeni realliga fayda vermək istəyen hər kəsin nifret və təhrik siyasetindən el çəkərək sülh və əməkdaşlığı təşviq etməyə is-

tiqamətlənməsi əsas şərtlərdir. Belə bir mühit formalasında Ermənistən ilə münasibətlərin normallaşması üçün biz də üzərimizə düşəni edəcəyimizi hər fürsətə deyirik. Bu ümidi-verici proses Azərbaycan ilə Ermənistən imzaladıqları atəşkəs razılaşmasını əhatəli və uzaqqörən bir sülh müqaviləsi ilə tamamladıqları halda çox sağlam şəkildə davam edəcəyinə inanırıq".

Türkiyə Prezidenti: "Yeni bir Qarabağ ərsəyə gətirəcəyik"

"Biz İşğaldan azad olunan əraziləri yenidən inşa edərək yeni bir Qarabağ ərsəyə gətirəcəyik", deyən türkiyə Prezidentinin sözlerine görə, Qarabağı və işğal altındakı Azərbaycan torpaqlarını 30 il məhv edənləri görməyənlər, Azərbaycanın azadlıq mücadiləsinə əngəlləmək üçün səfərbər olanlar indi gəlib Füzulin, Qarabağı görsünlər: "Hər şey oradadır. Dünən oraların halını gördük. Azərbaycanlılar 30 il önce Qarabağdan çıxmış məcburiyyətində qaldıqda heç bir evi yandırmadılar, çünki insan öz evini yandırmaz, ancaq ermənilər oralardan gedəndə hər şeyi yandırdılar, çünki oralar onların vətəni deyildi".

Beləliklə, Azərbaycan və Türkiyə bu gün dünya miqyasında nadir əməkdaşlıq və müttəfiqlik nümunəsi göstərir. Bu reallıqlar iki dövlətin bundan sonra da dostluq və qardaşlıq prinsiplərinə əsaslanan çoxşaxəli münasibətlərinin uğurla inkişaf edəcəyini deməyə əsas verir. Heç şübhəsiz, Azərbaycan və Türkiyə birgə addımlayaraq yeni zəfərlər qazanacaq, böyük tarixi nailiyyətlərə imza atacaq, Azərbaycanla Türkiyənin dövlət qurumları arasında münasibətlərimiz daha da dərinleşəcək, işğaldan azad olunmuş ərazilərdə aparılacaq bərpa-quruculuq işlərində dəha isti münasibət göstərəcək.

RƏFİQƏ KAMALQIZI

Dünyanın tolerantlıq mərkəzi olan Azərbaycan

Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin yaradılmasından 20 il ötür

Ölkəmizdə dözümlülük ənənələrinin qorunub saxlanılmasına töhfələrini verən Azərbaycan Respublikası Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin yaradılmasından artıq 20 il ötür. Dini fealiyyət sahəsində dövlət siyasetini həyata keçirən mərkəzi icra hakimiyyəti orqanı olan Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsi Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 21 iyun 2001-ci il tarixində yaradılıb. Azərbaycan Prezidentinin Sərəncamı ilə Komitəsinin yaradılmasının 20 illiyi münasibətlə ve dövlət-din münasibətlərinin tənzimlənməsində səmərəli fealiyyətinə görə bir neçə əməkdaşları "Tərəqqi", "Dövlət qulluğunda fərqlənməyə görə" medalları ilə təltif olunublar. Qeyd edək ki, müstəqil Azərbaycanın Banisi, xalqımızın Ümummilli Lideri Heydər Əliyevin rəhbərliyi altında dövlət quruculuğu prosesinin tərkib hissəsi kimi dövlət-din münasibətləri sisteminin əsas prinsipləri, bu sahəni tənzimləyən qanunvericilik bazası uğurla formalaşdırıldı. Ulu Öndərin dövlət-din münasibətlərinin tənzimlənməsi sahəsində böyük ve tarixi xidmetlərindən biri olan Azərbaycan Respublikası Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin yaradılması oldu. Dövlət Komitəsinin qarşısına Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 48-ci maddəsinin həyata keçirilməsi üçün müvafiq şəraitin yaradılması, dini etiqad azadlığı ilə bağlı qanunvericilik aktlarına riayət olunmasına nəzarətin təmin edilmesi, dini qurumların dövlət qeydiyyatına alınması, zərərləri təriqətlərin fealiyyətinə son qoyulması və digər vəzifələr qoyuldu. Beynəlxalq aləmdə, xüsusilə regionda və ölkədə gedən proseslər, eləcə də dini durumda baş verən hadisələr Ümummilli Liderin bu qərarının neqədər müdrik addım olduğunu bir daha təsdiqlədi.

PREZİDENT CƏNAB İLHAM ƏLİYEVİN MƏQSƏDYÖNLÜ FƏALİYYƏTİ NƏTİCƏSİNDE MULTİKULTURAL VƏ TOLERANT MÜHİT FORMALAŞIB

Azərbaycanda multikulturalizm mühiti müxtəlif xalqların və etnik qrupların dilinin, dininin və ümumiyyətdə mənəvi mədəniyyətinin inkişafına geniş imkanlar yaradır. Azərbaycanda dövlət-din münasibətləri tənzimlənib, dini sahədə sabitliye nail olunub, konfessiyalar arasında dözümlülük mühiti dövlət səviyyəsində qorunub saxlanılır. Tolerantlıq mühiti dövlət-din konsepsiyasına uyğun daha da möhkəmlənib, bu sahə də dövlət siyasetinin prioritet istiqamətlərindən birinə çevrilib. Bu gün Ulu Öndərin siyasi kursunu uğurla davam etdirən Azərbaycan Prezidenti Cənab İlham Əliyev bütün sahələrə olduğu kimi, bu sahəyə də ayırdığı diqqət nəticəsində milli-mənəvi dəyərlərimizin yaşadılması, tarixi-dini abidələrimizin bərpası, dövlət-din münasibətlərinin tənzimlənməsi sahəsində regionun lider dövlətine çevrilib. Azərbaycan Prezidenti Cənab İlham Əliyevin məqsədyönlü fealiyyəti nəticəsində ölkədə ictimai-siyasi sabitlik, milli-mənəvi birlik, multikultural və tolerant mühit formalşab. Dövlət siyasetini həyata keçirən Dövlət Komitəsi 20 illik fealiyyətində dini etiqad azadlığı prinsiplərinin qorunması, dövlət-din münasibətlərinin qanunvericilik əsasında tənzimlənməsi, dini

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI
DİNİ QURUMLARLA İŞ ÜZRƏ
DOVLƏT KOMİTƏSİ

dözümlülük ənənələrinin möhkəmləndirilməsi, dini icmalar arasında qarşılıqlı əməkdaşlığın gücləndirilməsi və dini dözümsüzlük meyillərinin qarşısının alınması istiqamətində ardıcıl tedbirler həyata keçirir. Ölkədə dini durum, bu sahədə mövcud problemlər, zərərləri təriqətlərin təbliği, dini icmaları narahat edən məsələləri dərindən öyrənilir və zaman keçdikcə onların hellinde müsbət neticələr elde olunur. Dini maarifləndirmə işini Komitənin təsis etdiyi "Cəmiyyət və Din" qəzeti, "Dövlət və Din" ictimai fikir toplusu, DQİDK əməkdaşlarının müəllifi olduğu nəşrlər, eləcə də televiziya programları vasitəsilə də aparan Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin sifarişi əsasında dini radikalizmin, xurafatın törediyi fəsadları və təhlükələri ictimaiyyətə daha aydın şəkildə çatdırmaq, həmcinin, bu sahədə maarifləndirmə işinin effektivliyini artırmaq məqsədilə "Fitne", "Şəhadət", "Vəhdət qanımızdadır" və digər sənədlə filmlər çəkilərək geniş ictimaiyyətə təqdim edilib. Komitənin aidiyəti qurumlarla birgə təşkilatçılığı ilə Azərbaycanın tolerantlıq təcrübəsi və multikultural dəyərlərinin, eləcə də zəngin mənəvi-əxlaqi irlərin təbliği istiqamətində "Ekstremizmə qarşı mübarizədə din və etiqad azadlığının təmin olunması: Azərbaycandakı çətinliklər və mövcud təcrübə", "Demokratik cəmiyyətdə din və əqidənin rolü: terrorizm və ekstremizmə qarşı mübarizə yollarının araşdırılması", "Din və demokratiya: nəzəriyyə və tarixi təcrübə", "Heydər Əliyev və Azərbaycanda din siyaseti: gerçəkliliklər və perspektivlər", "İslam həmrəyliyi: dini və mədəni müxtəlifliklərin harmoniyası", "Rusiya-Azərbaycan: sülh təhlükəsizlik və əməkdaşlıq namine konfessiyalararası dialoq və İslam həmrəyliyi", "Dinlərarası və sivilizasiyalararası dialoqdan əməkdaşlıqla doğru" və s. mövzularında Beynəlxalq konfranslar, simpoziumlar, panellər keçirib.

AZƏRBAYCAN ÖZ DİNİ MÜXTƏLİFLİYİ İLƏ FƏXR EDİR

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin bu sahəsi diqqət və qayğısının nəticəsi olaraq bu gün dövlət və din münasibətləri özünün ən yüksək səviyyəsindədir. Azərbaycanda bütün dinlərin nümayəndələri öz dini ayınlarını azad şəkildə icra etməkdədir. Azərbaycanda bütün dinlərin nümayəndələri qarşılıqlı hörmət və anlaşma, sülh şəraitində birge yaşayır və Milli Məclisde temsil olunurlar. Ölkədə mövcud ictimai sabitlik, vətəndaş həmrəyliyi və etnik dini dözümlülük mühiti mütərəqqi tarixi ənənələrdən bəhrələnən milli siyasetin mənəti nəticəsidir. Azərbaycan müxtəlif etnosların və millətlərin, fərqli dinlərə sətiyiş edən insanların tarixən dostluq və qardaşlıq şəraitində yaşadıqları tolerant ölkəyə çevrilib. Bu gün ölkəmizdə 2250 məscid mövcuddur, 14 kilsə, 7 sinaqoq fealiyyət göstərir. Bununla yanaşı, ölkə ərazisində 748 pir və ziyanətgah fealiyyət göstərir.

Azərbaycan öz dini müxtəlifliyi ilə fəxr edir. Çünkü Azərbaycan dünyanın en qədim xristian dövlətlərindən birinin yerleşdi-

yi məkan olub və xristian icması əsrlər boyunca Azərbaycan tarixinin formalşamasında iştirak edib. Təsadüfi deyil ki, xristian və müsəlman icmaları ilə yanaşı yaşayış təqribən 30 minlik yəhudi icması isə Azərbaycanda iki min ildən bəri yaşamadadır. 2003-cü il martın 9-da Bakıda yeni yəhudi sinaqoqu açılmışdır. Bu, Avropada ən böyük sinaqoqdur. 2003-cü ilin sentyabrından Azərbaycanda ilk yəhudi məktəbi fəaliyyət göstərir. 2010-cu ilin oktyabrında isə Bakının Xətai rayonunda yerləşən üçmərtəbeli təhsil kompleksi ən müasir tələblər səviyyəsində istifadəyə verilmişdir. 450 yerlik mərkəzin digər təhsil müəssisələrinin fərqi burada yəhudi mədəniyyəti əsaslarının tədris olunmasıdır. Azərbaycanda yaşayan yəhudilər hər il öz bayramlarını qeyd edirlər. Bayram vaxtı sinaqoqda ibadət edir, şofar (muziqi aleti) səsləndirir, xüsusi ayınlar yerinə yetirir, yardımə ehtiyacı olan şəxslərə kömək göstərir, bir masa etrafına toplaşaraq günahlarının bağışlanması üçün dualar edirlər. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin 10 oktyabr 2017-ci il tarixli Fərmanı ilə ölkədə mövcud dini konfessiyaların dəstəklənməsini, mənəvi dəyərlərin qorunması və inkişafını, habelə bu sahəyə dövlət dəstəyinin gücləndirilməsini təmin etmek məqsədi ilə Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin tabeliyində Mənəvi Dəyərlərin Təbliği Fondu fəaliyyət göstərir. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin 9 fevral 2018-ci il tarixli Sərəncamı ilə Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin tabeliyində Azərbaycan xalqının tarixi ənənələrinə söykənən və dövlət siyasetinin mənəti nəticəsi olan yüksək dini-mənəvi mühitin qorunub saxlanılması və inkişaf etdirilməsi, dini fealiyyətin təşkili sahəsində yüksək ixtisaslı kadrların hazırlanmasını təmin etmək məqsədilə Azərbaycan İlahiyyat İnstitutu yaradılıb.

ÖLKƏMİZDƏ MULTİKULTURALİZM ƏNƏNƏLƏRİ QORUNUB SAXLANILIR, İNKİŞAF ETDİRİLİR VƏ TƏBLİĞ OLUNUR

Multikulturalizmin həyat tərzinə çevrilən Azərbaycanın dünyaya tolerantlıq nümunəsi olaraq daha geniş tanidlmasının vacibliyini, eləcə də ayrı-ayrı ölkələrdəki müxtəlif multikultural modellərə xas fəlsəfi, sosial, siyasi və digər aspektlərin Azərbaycan reallığında təhlili və təşviqinin əhəmiyyətini nəzəre alaraq, Azərbaycan Prezidenti Cənab İlham Əliyevin məlum Sərəncamı ilə paytaxtımızda Bakı Beynəlxalq Multikulturalizm Mərkəzi yaradıldı. Multikulturalizm Mərkəzi yaradıldığı vaxtdan etibarən Prezidentin müəyyənəşdirildiyi Azərbaycanı, ölkəmizin multikultural dəyərlərini, toleransi ənənələrinin dünyada tanıtmaq hədəfini qurumun aparıcı istiqaməti elan edib. Azərbaycanda multikulturalizm ənənələrinin qorunub saxlanması, daha da inkişaf etdirilməsi və geniş təbliğ olunması məqsədi ilə 2016-cı ilin Azərbaycan Respublikasında "Multikulturalizm il" elan edilmiş haqqında Azərbaycan Respublikası Prezidentinin imzaladığı Sərəncamı ölkəmizdə multikultural mühitə olan münasibətin daha bir real ifadəsinə çevrildi. Bu gün ölkəmizdə bütün millətlərin və dinlərin nümayəndələri tam qarşılıqlı anlaşma, milli həmrəylik şəraitində yaşamları üçün bütün şərait yaradılıb. Sosial bir hadisə olan multikulturalizm və tolerantlıq cəmiyyətdə əmin-amanlıq, bəşəriyyətdə isə sülh deməkdir. Təbii ki, multikulturalizmin olması cəmiyyətdə bərabərliyin, demokratianın, tərəqqinin, sosial rifahın, başqa sözə, ədalətin bərqrərəti deməkdir. Bir sözə, Azərbaycan bu sahədə dünyaya örnek bir dövlət kimi özünü təsdiqləyə bilib.

Zümrüd BAYRAMOVA

"Dünya gülüşü və bolqar yumor" beynəlxalq simpoziumda məruzə

Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının vitse-prezidenti, Nizami Gəncəvi adına Ədəbiyyat İnstitutunun direktoru, akademik İsa Həbibbəyli Bolqarıstan Elmlər Akademiyası Ədəbiyyat İnstitutunun keçirdiyi "Dünya gülüşü və bolqar yumor" mövzusunda onlayn beynəlxalq simpoziumda elmi məruzə ilə çıxış edib.

Beynəlxalq aləmdə dünya gülüşü mədəniyyətinin əsas mərkəzlərindən biri kimi qəbul edilən Qabrovo yumoruna sahib olan Bolqarıstanda təşkil edilən simpozium hem də bolqar satirasının görkəmli yaradıcıları hesab edilən Dimitri Podvrzachov və Vixren Černokojevin xatirəsinə həsr edilmişdir. Beynəlxalq elmi konfransda bolqar alimləri ilə yanaşı, Türkiyə tədqiqatçılarının da elmi məruzələri dinlənilmişdir. Beynəlxalq elmi konfransda satira nəzəriyyəsinin aktual problemləri və milli ədəbiyyatlarda gülüş mədəniyyəti məsələlərini geniş mütəxəssis olunmuş, Qabrovo yumoruna haqqında ayrıca yüksək dinləyicilər təqdim edilmişdir.

AMEA-nın vitse-prezidenti, akademik İsa Həbibbəylinin beynəlxalq simpoziumda "Satira nəzəriyyəsinə yenidən baxış: Azərbaycanın Şəki gülüşü və Bolqarıstanın Qabrovo yumorunun oxşar və fərqli xüsusiyyətləri" mövzusunda məruzəsi dinlənilib müzakirə olunmuşdur. Məruzədə satiranın edəbi növ əmələ getirmək xarakterinə malik olmasına, satira janrlarının spesifikasi məsələlərinə xüsusi yer ayrılmışdır. Akademik İsa Həbibbəylinin məruzəsində eyni zamanda Azərbaycanın Şəki gülüşü ilə Bolqarıstanın Qabrovo yumorunun oxşar və fərqli xüsusiyyətləri ilk dəfə olaraq nəzəri cəhətdən təhlil olunmuş və bədii nümunələrlə izah edilmişdir.

Akademik İsa Həbibbəyli bundan əvvəl satira nəzəriyyəsi məsələləri haqqında Tataristan Elmlər Akademiyasının keçirdiyi beynəlxalq elmi konfransda məruzə ilə çıxış etmişdir.

- Riskli qidalar hansılardır? Misal üçün 10 qida götürdükdə bunlardan riskli qidalardan kimi hansıları sadalamaq olar?

- Xüsusən yay ayları istilik reaksiyanın getmeyi üçün bir katalizatordur. Belə vəziyyətdə yay aylarında riskli qidalardan birinci növbədə balıqlar, göbəlekler dayanır. Bura-yə xüsusilə də, hisə verilmiş balıqlar daxildir. Bu cür qidalardan hər an insanın həyatına son qoya bilər. Ümumiyyətlə, bütün zamanlarda məsləhət görülməyən, xüsusilə uşaqlara çipsler, paloçkalar, fast food qidaları və s. riskli qidalardan qrupuna daxildir. Əlbəttə ən təzə hazırlanmış qida belə elə bir vəziyyətdə saxlanıla bilər ki, bu çox kiçik bir zamanda yararlılıq müddətində riskli qidaya çevrilərək insan həyatına son qoya bilər. Ona görə də qidanın təzə istehsal olunması şərt deyil. Onun saxlanması şəraitini mühüm amillərdən biridir.

- Bu riskli qidaların saxlanması şəraitini necə olmalıdır ki, insana zərəri olmasın?

- Hər bir qidanın saxlanması şəraitini üçün standartlar mövcuddur. Həmin qidaların etiketinə saxlanması şəraitini yazılıb. O yazılan etiketə istehlakçılar əməl etməlidir. Bişiriləndən sonra necə saxlanması ise malın etiketində yazılmasa da, lakin birmənalı şəkildə soyuq vəziyyətdə saxlanmalıdır. Amma soyuğun özü də qidanı yena də təhlükəsiz etmir. Bu defə ortaşa saxlanması müddəti çıxır. Soyuducunun qapısı açılır, örtülür və s. Bunnar hamısı qidaya təsir edən amillərdən və bişiriləndən sonra da tez yeyilməlidir.

- İlin bu aylarında insanlar qarpız, yemiş üstünlük verir. May, iyun ayında artı bütün mağazalarda qarpız, yemiş rast gəlmək olur. Ümumiyyətlə bunların tərkibi nədən ibarətdir? İnsanlar qarpızdan, yemişdən hansı qaydada istifadə etməlidir?

- Ümumiyyətlə, bilməliyik ki, bütün dünənən hər yerinde istehlakçıların aldadılması baş verir. Doğma, gözəl Azərbaycanımızdan da bu yan keçməyib. İstehsalçıların arxasında elm, texnologiya və pul dayanır. İstehlakçı isə təkdir. İndi qarpız, yemiş sezonudur. Qarpız istehsalçıları çox ağır zehmetlə başa gətirdikləri əhəmiyyəti və bütün yer üzündə olan insanların keçə bilməyəcəyi son dərəcə qeyri-adi bostan bitkisini böyütmək, bazar üçün yararlı, gec xarab olan və dözümlü etmək üçün mümkün olan müasir yolların həmşəndən istifadə edirlər. Azərbaycanda bətən qarpız adətən beş, altı kilodan artıq olmur. Qarpızlara bıçaq vuran kimi partlayır. Belə qarpızları kəsəndə o al-qırımızı olur, cəhrayı rəngdə olmur. Baxmayaraq ki, cəhrayı qarpızlar gübreləndiyi üçün daha şirin olur. Böyük qarpızlar şirin, tumu az olur, kəsəndə içərisində ağ zoğalar görünür. Bütün bunlar istehlakçı üçün cəlbedicidir. Gübrəsiz qarpız kiçik olur, qabığının qalınlığı yarım santimetrdən artıq olmur, rəngi al-qırımızı, tumların sayı çox olur. Çox yaxşı olar ki, qədim Azərbaycan sortlarından olsun. Yəni, içərisində böyük tumları olan qarpızlar bu sortdur. Demək olar ki, bazarada 98 faiz xırda tumlu qarpızlardır. Hətta tumsuz qarpız da mövcuddur. Tumsuz qarpızlar istehlakçının diqqətini daha çox cəlb edir. İstehlakçının aldatmaq, çasdırmaq işləri gedir. Azad bazar iqtisadiyyatıdır, nə etmək olar? Azərbaycanda, dünya bazarına inqərasıya olmuş bir bazardır. Dünyanın hər yerindən məhdudiyyətsiz mallar gətirilərək satılır. Lakin, istehlakçı maarifli olmalıdır. Ümumiyyətlə, özü saxlaya bilmirsə, alırsa, çox az istehlak etsin.

- Keyfiyyətli qara çörəklər necə olmalıdır?

- Etiraf edək ki, ildən-ile bu sektor yaxşılaşaraq sağlamlaşır. Misal üçün iller önce bizi şikayet gəlməşdi ki, Ingiltəre vətəndaşa dietik çörək alıb, kəsəndə görüb ki, bıçaq nəyəse toxunur. Biziñ ofise gelib, ərizə yazıb ki, bunu təhlil edək. Cörəyin içərisində böyük dəmir çıxıb. Bu texminən 8-10 il önce olub. Kənar cisimlərin cörəyin içərisine düşməsi çox nadir hallarda olur. Artıq vəziyyət

xeysi düzelib və Qida Təhlükəsizliyi Agentliyi yaranıb ki, o da malların təhlükəsizliyinə nəzarət edir. Lakin, bununla belə istehlakçıların qara çörək haqqında fikirləri daim təzadlıdır. İstehlakçılar düşünür ki, çörəklərin tərkibinə qara nə isə vururlar. Hazırda bu vəziyyət demək olar ki, yoxdur. Qara, dietik çörəklər xüsusi unla, müəyyən qədər də buğda unu qarışdırıraq çovdar unundan bisirilir. Mağazalarda diabetik şəkər tozları satılır. Guya bu diabetlərə zərər etmir?! Səhiyyə Nazirliyinin rəsmi cavabı var ki, bu diabet xəstələrinə zərərdir.

- Bu riskli qidaların saxlanması şəraitini necə olmalıdır ki, insana zərəri olmasın?

- Hər bir qidanın saxlanması şəraitini üçün standartlar mövcuddur. Həmin qidaların etiketinə saxlanması şəraitini yazılıb. O yazılan etiketə istehlakçılar əməl etməlidir. Bişiriləndən sonra necə saxlanması ise malın etiketində yazılmasa da, lakin birmənalı şəkildə soyuq vəziyyətdə saxlanmalıdır. Amma soyuğun özü də qidanı yena də təhlükəsiz etmir. Bu defə ortaşa saxlanması müddəti çıxır. Soyuducunun qapısı açılır, örtülür və s. Bunnar hamısı qidaya təsir edən amillərdən və bişiriləndən sonra da tez yeyilməlidir.

- Mən Qida Təhlükəsizliyi Agentliyində icrəmə Şurənin sədriyəm. Gələn şikayətlər orada müzakirə

Azad İstehlakçılar Birliyinin sədri Eyyub Hüseynovun SİA-ya müsahibəsi:

olunur. Şikayətlər arasında İvanovka dükanlarında satılan yalançı nehrə yağıları olub. 20-yə qədər saxta İvanovka dükanları var ki, onların İvanovka kəndi ilə heç bir əlaqəsi yoxdur. Bu nehrə yağlarının əksəriyyəti, demək olar ki, 90 faizi heç də nehrə yağı deyil və ayrı - ayrı yağların qarışığından emələ gəlib. İvanovka və yaxud İsmayıllı xaması satılır. Biz ekspertizaya da vermişik və məlum olub ki, bu heç də xama deyil. Yəni, müəyyən bitki yağlarının qarışığından hazırlanır. Qablaşdırılmış mallarda ciddi problemlən biri mal etiketi ilə əhalinin aldadılması məsəlesi. Üstüne yazılır natural yağı. Natural yağı dedikdə isə, istehlakçının gözünün qabağına kərə yağı gəlir.

- Yay mövsümündə insanların çoxu açıq havada kəsilən ətlərə üstünlük verirlər. Bu barədə nə deyordunuz?

- Birmənalı şəkildə insanları çağırıram ki, açıq havada, harda gəldi kəsilen heyvan etlərinə üstünlük verməsinən. Həmin etlər baytarlıq nəzarətindən keçmir. Ölkədə ayrıca kəsim qaydaları təsdiq olunub. Əhalinin kəsim qaydalarına uyğun olmuş yerlərdən et almalıdır.

- Açıq havada kəsilən ətləri insanlar alıb, dərhal bişirib yedikdə orqanizmdə hansı fəsadlar baş verə bilər?

- Azərbaycan istehlakçıları cəld zəhərlənmə anlayışına malikdirlər. Tədrici zəhərlənmə anlayışını yoxdur. Qeyd etdiyim kimi, heyvanlara böyük doza ilə antibiotiklər vurulur. Gərek onun üstündən bir ay keçsin, axıncı baytar yoxlaşın görsün necədi, qızdırması varmı, antibiotiklər sovrulubmu? Ondan sonra bu heyvan kəsilsin. Lakin, küçədə kəsilen heyvanlarda heç bir tədqiqat getmir və insanların bədənində antibiotik qalıqları yığılırlar, sonra qızdırması olanda, xəstələnəndə, ona antibiotik vuranda, artıq onun bədə-

nində heyvan antibiotiki olduğu üçün insana təsir etmir. Yəni, dərmanların da ona xeyri olmır.

- Mağazalarda müxtəlif adda toyuqlara rast gəlirik. Ümumiyyətlə keyfiyyətli toyuğu necə seçmək lazımdır?

- Kənd toyuğu anlayışı insanların beyninə oturub. Əhalı bilməlidir ki, kənd toyuğu nə ilə olsa qidalanır. Azərbaycanın ən ucqar kəndində belə toyuqlara dərman verilək iyinər vurulur. Ümumiyyətlə kənd toyuğu adı altında istehlakçıların aldadılmasına son qoyulmalıdır. Marketlərdə kənd toyuğu adı altında salafana bükülmüş, ayaqları da kəsilməmiş toyuqlar satılır. Əksər hallarda bu toyuqlar elə təsadüfi fermer təsərrüfatlarından gətirilmiş toyuqlar olur. Əhalı onu təzə toyuq kimi alır. Kənd toyuğu ilə broyler toyuğunun ciddi fərqlərindən biri broyler toyuğunun süməyünün yumşaq olmasına, tez bişmesində, tez yetişkənlə olmasına dair. Əlbəttə, broyler toyuqları müəyyən məhdudiyyətə istehlak olunmalıdır. Onlar mütləq qaynadılmalıdır. Qazanın qapağı açıq qoyulmalıdır ki, ondan buxarlar çıxın. Çok bisirilmə

Fiziki şəxslərin əmanətləri: Manat 6 ildən sonra üstünlüyü ələ alsı da...

Azərbaycanda fiziki şəxslərin əmanətlərinin strukturunda manatla deponozitlər 2015-ci ilin fevralından bəri ilk dəfə üstün paya sahib olub. Bu bərədə Azərbaycan Mərkəzi Bankının (AMB) məlumatında deyilir.

Hələ 4 ayın yenündə fiziki şəxslərin banklarda əmanətlərinin həcmi 8 milyard 352,9 milyon manat təşkil edirdi ki, bunun da 48,7 faizi xarici valyutada olub. Üstünlüyün təşkil etdiyi milli valyutada olan əmanətlərin 43,5 faizini tələblə əmanətlər təşkil edib. Xarici valyuta olan əmanətlərin 38,7 faizi tələblidir. Beləliklə, fiziki şəxslərə aid əmanətlərin 41,2 faizi tələblidir, yeni əmanətçi istidiyi vaxt vəsaitini bankdan geri götürə bilər.

Götürəndə, elə əmanətlərin 75 faizi qısamüddətlidir (6 ayadək). Qısamüddəti kreditlərin 53 faizi manatlaşdır. Uzunmüddəti kreditlər gəlince, onların 53,8 faizi xarici valyutada olur. Manatla uzunmüddəti əmanət sahibləri əsasən rezidentlərdir (95,6 faiz). Elə xarici valyuta üzrə uzunmüddəti əmanətlər də demək olar ki, rezidentlərə aiddir (97,6 faiz).

Mərkəzi Bankın məlumatına görə, may ayının birinə fiziki şəxslərin əmanətləri ötən ilin sonu ilə müqayisədə 2,1 faiz artıb. Hesabat dövründə bu qrupdan olan şəxslərin manatla müddəti əmanətləri 13,2 faiz artıb, tələblə əmanətləri isə 1,3 faiz azalıb. Xarici valyutada isə tələblə əmanətlər 5,9 faiz artıb, müddəti əmanətlər 6,4 faiz azalıb.

Fiziki şəxslərin əmanətlərinin 96,7 faizi rezident şəxslərə aiddir. Onların əmanətlərinin 51,6 faizi manatlaşdır. Qeyri-rezidentlər isə əmanətlərinin 57,5 faizi xarici valyutadadır.

Manatla əmanətlərin xarici valyutadakı əmanətləri üstələməsi ilk növbədə milli valyutanın məzənnəsinin sabitliyi ilə bağlıdır. Hələ 2015-ci ilin fevral ayında baş veren devalvasiyadan sonra əhalinin əmanətini daha çox xarici valyutada yerləşdirməye başlamışdı. Lakin ötən müddətdə bu prosesdə müəyyən səngime gedirdi. Məsələ burasındadır ki, sonrakı dövrə manatın məzənnəsinin sabitliyi milli valyutada əmanət yerləşdirməyə tədricən maraqlı yaradıb. Xüsusilə də pandemiyanın iqtisadiyyat təsirinə, o cümlədən 2020-ci ilin sonuna ölkənin tədiyə balansında 1 milyard 987,2 milyon dollar kəsirin (2019-cu ilde tədiyə balansının ümumi saldosu müsbət 5 milyard 143 milyon dollar təşkil etmişdi) yaranmasına baxmayaraq manatın məzənnəsinin sabit saxlanılması milli valyutaya inamı artırıb.

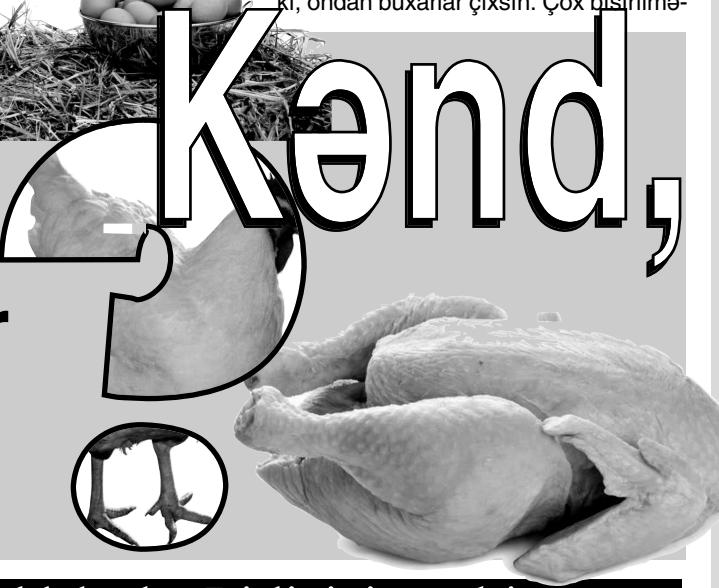
On əsasi isə devalvasiyadan sonra xarici valyutada kreditlər tələbin azalması əmanət faizlərinin də keskin azalmasına себəb olub. Bu da xarici valyutada əmanət yerləşdirilməsinə maraqlı azaldıb. Cari ilin gedisi də onu deyir ki, xarici valyutada ümumi əmanət qoyusunun daha çox azalmasının qarşısı tələblili əmanətlərdəki artım hesabına alınır. Cari ilin mayın əvvəline manatla əmanətlərin orta faiz dərəcəsi 5,16 olubsa, xarici valyutada bu 4,2 dəfə az - 1,23 faiz təşkil edib. Xarici valyutada əmanətlərin orta faiz dərəcəsi, həmçinin illik müqayisədə 0,16 faiz-bənd azalıb.

Bununla belə, əmanətlərin dörde üç hissəsinin qısamüddəti olması, eyni zamanda, uzunmüddəti əmanətlərin 54 faizə yaxın hissəsinin xarici valyutada yerləşdirilməsi əhalinin hələ de ehtiyatlı davranış nümayiş etdirməsindən xəber verir.

Ceyhun Piriyev

yoxsa broyler toyuğu yeməli

Ayşən Vəli

“Şuşa Bəyannaməsi Azərbaycan-Türkiyə birliyini, qardaşlığını bütün dünyaya bir daha nümayiş etdirdi”

Iyünün 15-də Qars müqaviləsindən 100 il sonra Türkiyə Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğanla Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev arasında işğaldan azad olunan Şuşada tarixi bəyannamənin imzalanması iki dost və qardaş ölkə arasında birliyin, qardaşlığın bütün dünyaya bir daha nümayışı idi.

Həmçinin, Azərbaycan xalqının Ümummilli Lideri Heydər Əliyevin “Bir millət, iki dövlət” və Türkiyə Cümhuriyyətinin qurucusu Mustafa Kamal Atatürkün “Azərbaycanın sevinci bizim sevincimiz, kədəri bizim kədərimizdir” kəlamları ilə xarakterize olunan Azərbaycan-Türkiyə münasibətlərinin bununla yüksək zirvəyə və yeni mərhələyə qədəm qoyduğunu bir daha göstərdi. Bu tarixi sənəd, həmçinin iki qardaş ölkənin ümumi maraqlarının qorunmasında imkanların birləşdirilməsinin, eləcə də ortaq maraq kəsb edən regional və beynəlxalq strateji məsələlərdə fəaliyyətlərin qarşılıqlı şəkildə əlaqələndirilməsinin məntiqi nəticəsi olaraq ölkələrimizin regional və beynəlxalq rolunu, çəkisini daha da artıracaq.

44 günlük Vətən müharibəsi zamanı qardaş Türkiyə Azərbaycanın yanında oldu, Qarabağ məsələsini öz problemi hesab etdi. 2021-ci il iyünün 15-də Şuşa Bəyannaməsinin imzalanması bir daha sübut etdi ki, Azərbaycan-Türkiyə dostluğu əbədidir, sarsılmazdır. Azərbaycan və Türkiyə tarix boyu həmişə bir-birinin yanında olublar və inди de belədir. Türkiyə Respublikası həm münaqişə, həm de Vətən müharibəsi dövründə Azərbaycanın mövqeyini yüksək səviyyədə dəstəklədi və siyasi və mənəvi köməyini əsirgəmədi. Qars müqaviləsi üzrə Türkiye üzərinə hansı məsuliyyəti götürüb, Şuşa Bəyannaməsində hər iki dövlət - Azərbaycan və Türki-

RAMİZ ŞABANOV,
YAP Tərtər rayon təşkilatının
sədri

yə öz üzərinə məsuliyyət götürdü. Azərbaycan da öz növbəsində hər zaman qardaş Türkiyənin yanında olduğunu bildirib və bundan sonra da olacaq. Şuşa Bəyannaməsinin imzalanması həm də dünyaya bir mesajdır. İki ölkənin başçısı Şuşadan mesaj verdilər ki, Qarabağ Azərbaycanındır və onun təhlükəsizliyi üçün her hansı maneə olarsa, mütləq cavabı veriləcək. Və iki qardaş ölkənin Prezidentləri çıxışları ilə Şuşadan mesaj verməkələr bu bölgənin artıq sülhün, təhlükəsizliyin, qarşılıqlı əlaqələrin, əməkdaşlığın məkanına çeviriləcəyini dünyaya nümayiş etdirdilər. Çünkü zamanın çoxəşrlik sınağından çıxan Azərbaycan və Türkiyə xalqlarının qardaşlığı, dostluğu hər hansı iqtisadi, siyasi maraqlar üzerinde qurulmayıb. Bu, eyni dindən, soykökündən gelən, qardaşlıqdan doğan münasibətdir və bu dostluğa heç bir qüvvə mane ola bilmez və bu gün bu münasibətlər hazırlada özünün ən uca zirvəsinə yüksəlib. Qardaş ölkənin prezidenti R.T. Ərdoğanın “Türkiyə hər zaman Azərbaycanın yanındadır!” mesajı ölkəmiz üçün çox böyük və həllədici əhəmiyyəti olur. “Şanlı Qələbəmizə həsr olunmuş

“Zəfər paradı”nda da iki ölkə başçılarının yanaşı dayanması və qələbəni birlikdə qeyd etməsi bu birliliyin sarsılmazlığının, gücünün daha bir təzahürü idi. Bu nöqtəyi-nəzərdən Ərdoğanın Qələbədən sonra ölkəmizə budefəki səfəri qardaşlıq, birlik mesajı olmaqla bərabər, həm də geosiyasi, tarixi baxımdan mühüm əhəmiyyət daşıyır.

Həmçinin, bu səfər müharibə dövründə və sonra da iki ölkənin daim birbirinə dəstək olduğu kimi, Qarabağda quruculuq dövründə də birlikdə olacağını dünyaya nümayiş etdirir. Həmçinin, qisa vaxtda Şuşada Baş konsullüğünü açması isə Türkiyənin bu bölgedə mövqeyinin və gücünün möhkəmənməsi kimi dəyərləndirilməlidir. Bu, həm də Azərbaycanın güclənməsi deməkdir. Çünkü dövlət başçılarının da bəyan etdiyi kimi, Azərbaycanın gücü Türkiyənin, Türkiyənin gücü isə Azərbaycanın gücüdür.

Həmçinin Bəyannamədə enerji təhlükəsizliyi, Cənub Qaz Dəhlizinin Türkiyə, Azərbaycan və Avropa üçün önemi göstərilir. Bəyannamədə müdafiə sahəsində əməkdaşlıq və qarşılıqlı hərbi yardım məsələləri öz əksini təpər. Bəyannamədə o cümlədən, Zəngəzur dəhlizinin açılması ilə bağlı çox açıq ifadələr öz əksini tapmışdır. Vətən müharibəsindən sonra yaranmış yeni geosiyasi veziyətin nəticəsində Türkiye ilə Azərbaycanı dəmiryolu və avtomobil yolu ilə birləşdirəcək Zəngəzur dəhlizi həm də türk dünyasının birləşməsi, regionun təhlükəsizliyi və sosial-iqtisadi inkişafı baxımdan böyük əhəmiyyət kəsb edir. Bir sözə, Türkiyə və Azərbaycan arasında imzalanan Şuşa Bəyannaməsi yalnız Azərbaycanla Türkiyəyə deyil, digər türk dövlətlərinə, eləcə də dünyaya əhəmiyyətli dəstək verəcək, “Bir millət, iki dövlət” - şüarı tarix və dünya var olduqca öz aktuallığını qoruyub saxlayacaq.

RÖVŞƏN
rovsev.rasulov@mail.ru

**Ermənistanda
seçkilər bitdi:
nəticələrə gələk...**

Bir çoxlarını, əsasən de Ermənistandan xaricdə yaşayınları bu ölkədə keçirilmiş növbədən kənar parlament və baş nazirlik seçimlərinin nəticələri təccübəldirdi. Lakin bu seçimlərdə Paşinyanın qalibiyəti mənim üçün də sürpriz olmadı. Bele ki, bu adam müharibədə ududzu, kapitulyasiya aktını imzaladı, ancaq hakimiyyətini elində saxlamağı bacardı! Hətta kapitulyasiya aktını imzaladığı andan etibarən minlərlə revansı insanların küçələrə tökülsərək günlər boyu “Nikol xain!” bağışmaları belə, onun baş nazirlik kursusunu tərpədə, yerində oynadı bilmədi.

Onda belə bir sual yaranır ki, Paşinyan həqiqətən mi “dərin Ermənistən” təhkim etdiyi namizədlərindən idi ki, çoxsaylı siyasi oyunbazlıqlardan yorulmuş, tükenmiş, nəticədə ölkələrindən didərgin düşərək demək olar ki, dünyadan bir çox nöqtələrində çörək dəlinən qacaq, normal həyat axtaran ermənilərin dilindən danişir? Məsələn, daha çox Rusiyada məskunlaşan ermənilərin heç də hamisi zəngin deyil və onlar ya taksi sürür, ya da bazarlarda ticarətlə məşğuldurlar...

Paşinyana dəstək verənlər roboserlərdən niyə intima etdilər?

Yeri gelmişkən, bu dəfə də bizlər bütöv bir Ermənistən seçimlərinin şəhidlərinin şəhərə qazanın, tələnələrə qazanın, varidat yılanın, məhz qarabağlı ermənilərin “səhra komandirləri” oldular. Onlar nəinki Azərbaycan torpaqlarını işğal etdilər, həm də əllərinə düşən girevələrinə fəvvarət etdilər. Yəni birinci Qarabağ müharibəsinin nəticəsi yalnız onlara sərf edirdi, təbii ki, bir de erməni diasporuna. Axı onlara övladları Qarabağda başqalarının maraqlarına görə öldürülmüşdülər. Fəqət hər şəyə rəğmən, “artsax” adına kifayət qədər vəsaitlər toplandı, özü də hər illi Və...

Misal üçün, hələ birinci Qarabağ müharibəsinin nəticələrinə görə ilk qazanın, tələnələrin şəhidlərinin şəhərə qazanın, varidat yılanın, məhz qarabağlı ermənilərin “səhra komandirləri” oldular. Onlar nəinki Azərbaycan torpaqlarını işğal etdilər, həm də əllərinə düşən girevələrinə fəvvarət etdilər. Yəni birinci Qarabağ müharibəsinin nəticəsi yalnız onlara sərf edirdi, təbii ki, bir de erməni diasporuna. Axı onlara övladları Qarabağda başqalarının maraqlarına görə öldürülmüşdülər. Fəqət hər şəyə rəğmən, “artsax” adına kifayət qədər vəsaitlər toplandı, özü də hər illi Və...

Paşinyana səs verən ermənilərin düşünə bildikləri, lakin səsləndirə bilmədikləri şey nədir?

Və sadə erməni xalqı görəndə ki, qarabağlılardan ibarət canilər, qatillər, qanıçenlər, quldurları klanının mənsubları onların ölkələrini hansı vəziyyətə salıblar, bax onda ayılaraq dərk etdilər ki, məhz Paşinyana səs vermək lazımdır. Çünkü adekvat ermənilər qonşu ölkələrlə normal ayaşamaq, əlaqələr qurmaq istəyindədirler. Məhz adekvat ermənilər müharibənin nəticələrini anladılar və onu qəbul etdilər. Onlar uzun illər yadlıları “fil yuxusundan” ayıldılardı və başa düşdülər ki, mənasız, mətiqsiz münaqişə bilavasitə erməni dövlətçiliyinin sonunu sürətli, dinamik şəkildə yaxınlaşdırır, məhə doğru sürükləyir.

Hətta belə deyək, mən Paşinyanı destəkləyən ermənilərin roboserlərinin (Robert Koçaryanla Serj Sargsyanın vəhdət abbreviaturası) yenidən iqtidarı ele keçirmələrinə qarşı bu addıma getmələri iddialarını dəstəkləmirməm. Ümumiyyətlə!

Həmin ermənilər ona görə Nikol Paşinyana səs verdilər ki, bu şəxs onların yeni arzularını, həyata yekini baxış prizmalarını, düşüncələrini həyata keçirəcək adamdır. Özü də həmin düşüncələri indinin özündə Ermənistanda səsləndirmək mümkün deyil, hətta onu səsləndirənlər inqədilme təhlükəsi ilə də qarşılaşa bilərlər. Fəqət, seçimlərin nəticələrinə görə həmin bu gizli düşüncələri yüzminlərlə ermənilər bölüşürler. Bu düşüncə isə çox sadə və bəsittir: Qarabağ Azərbaycandır!

“Görəsən, nə ayıb işi var idi ki, intihar edib?”

Teəssüflər olsun ki, budefəki məsələ də intiharlarla bağlı olacaq. Biz bu məsələ haqqında nə qədər çox danışsaq, bir o qədər de maariflənmiş olarıq və bəlkə də, hər hansıa bir intiharın qarşısının alınmasında vasitəcilik edərək”. Bu sözleri SİA-ya açıqlamasında psixoloq Aytən Ələkbərova deyib.

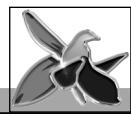
Onun sözlərinə görə, intiharların emosional və informativ kimi bir sıra növləri var: “Intiharlar əsasən insanın özünəqapanması nəticəsində inkişaf edir. Cəmiyyət intihar edən insan haqqında düşünür ki, “görəsən bunun nə ayıb işi var idi ki, intihar edib?” Biz bioloji varlıq olduğumuz qədər, həm də sosial varlılığı. Bəzən bioloji varlıq olaraq hər hansı bir məsələ bizi incitməyən bir məqamda, sosial varlıq olduğumuz üçün bizi mənfi təsir edə bilər”.

“Intihar məsələsində valideyn faktoru da çox önemlidir. Çox gözəl olardı ki, hər bir valideyn öz övladı ilə dost olsun. Bəzən baxırıq ki, övladı ilə dost olan valideynin övladının da hər hansıa bir problemi olduqda övlad yene də onu anası və ya atası ilə böülüşə bilmir. Burada artıq, o səslər çıxır ki, “Axi, valideyn övladına bu qədər can yandırır, ona bu qədər sevgi verir. Yəni, bu qədər sevginin içərisində nə baş verib ki, onun övladı intihar edir?”. Demək ki, burada valideyn həddindən artıq məhəbbət verməsi və ya verməməsi övladımızda müəyyən düşüncələrə səbəb olur. Bu adəten çox usaqlı ailələrde baş verir və usaqlardan biri düşünür ki, valideyni onu digərləri ilə müqayisədə o qədər də çox sevmir. Beləliklə, həyatdan bezdiyini düşünüb intihar edir. Yəni, düşünür ki, onun yaşayışın validəynin üçün heç bir əhəmiyyəti yoxdur”.

Psixoloq sözlərinə belə davam edib: “Hər insan fərqlidir və hər insanın da öz fərqli intihar psixologiyası var. İntihara sövq edilməmişdən önce biz ətrafımızdakı insanları yaxından tanımlayıq və onlarla düzgün strategiya qurmaliyiq ki, o stratejiyanın içərisində istədiyimiz nəticəni alaç. Yəni, bir insanın həyatının sona çatması cəmiyyət tərəfindən əzilməməlidir. Biz psixoloqlar diqqətli olaraq insanların kömək etsək, bunun qarşısını ala bilərik”.

“Intiharlarda yalnız ailə faktoru deyil, sosial, ətraf, qohum-əqrəba, dost-tanış da mühüm rol oynayır. Eyni zamanda mən əsgər intiharlarını da vurğulamaq istəyirəm. Nədir səbəb? Əsgəri buna ne vadər edir? Bəzən görürük ki, əsgəri gedən oğlanın hərbi düşüncəsi və hərbi psixologiyası yoxdur, yəni bilmir. Belə insanlarda “men” eposu həddindən artıq yüksək olur. Belə halda hərbi discipline döze bilmir və ən asan yol olaraq intiharı seçir. Lakin, biz öncədən övladlarımızı düzgün maarifləndirsek, “bura kişilik məktəbidir”, “sən burada özünə yaxşı dostlar qazana bilərsən” kimi fikirləri aşılısaq daha yaxşı olar”.

Ayşən Veli

Iyun ayının əvvellərində Paşinyan Fransaya səfər gedəndə "Qarabağ klani"nın rəhbəri, yenidən hakimiyətə gəlmək arzusu ilə seçkilərə qatılan "Ermənistən" blokunun lideri Robert Koçaryan təxminən belə bir fikir səsləndirmişdi: "Fransa prezidenti Emmanuel Makron Paşinyanı payızda qəbul etməli idi. Amma tələsti". Əslində bu tələskənliyin səbəbini Paşinyandan başqa çox az adam bilir. Onun da öz çıxarıları var.

Bu gün artıq Ermənistanda kimin kim olduğu, kimin satqın, kimin lider olduğu yerbəyər oldu. Erməni xalqı Qarabağ müharibəsində uduzmağına baxmayaraq Paşinyana yenidən etimad göstərdi, onu özünə hökumət başçısı seçdi. Niye? Bu sualın cavabı əslində çətin deyil, ermənilər sözün həqiqi mənasında boyunlarından asılmış bu ağır "Qarabağ" daşını daşımaqdan intiqina etdilər. Əslən Qarabağdan olan Koçaryan ve Sarkisyan Azərbaycana qarşı başlatdıqları separatçı emməllərini Ermənistən prezidenti seçilməklə daha geniş arenada davam etdirmişdilər. 1998-ci ildə Levon Ter-Petrosyanın hakimiyətine terrorçuların əli ile son qoyan Robert Koçaryan öz oyununu Seri Sarkisyanla birgə düz 20 il - 2018-ci ildə qədər uzada bildi. 20 illik ağır daş erməniləri çok ağır duruma saldı.

Beynəlxalq qanunlara, qərarlara söykənən Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin qətiyyəti sayəsində Ermənistən liderləri işgal etdikləri Dağlıq Qarabağı və ətrafindəki 7 rayonu müstəqil ölkə kimi legitimləşdirə, dünyadan subyektinə çevirə bilmədilər. Xalqların öz müqəddarətini təyin etmə hüququnun ölkənin ərazi bütövlüyündən üstün olduğunu heç bir qanuni çərçivəyə sığdırmaq mümkün olmadı. Ayrı-ayrı ermənipərəst təşkilatlar müxtəlif manipulyasiyalar etməyə çalışalar da buna hüquqi don geyindirə bilmədilər.

Bütün dünya ölkələri, hətta Azərbaycana qarşı daim ikili standartlar mövqeyində yanaşan, Ermənistən xaltasını tutan ölkələr belə beynəlxalq təşkilatların, BMT kimi mötəbər qurumun rəsmən tanıdığı Azərbaycan ərazilərindən kiməsə pay verilməsi iddiasına düşməyə cəsarət etmədilər. Çünkü, Ermənistən fərqli olaraq dünyadan əksər ölkələri xalqların, fərqli mədəniyyətlərin, fərqli dinlərin birləşənən yaşam yeridir. "Hay"ların ölkəsinin 99 faizi ermənilərdən, 1 faizi isə Rusiya hərbçilərindən ibarətdir. Başqa xalqlar ya qovulub, ya da özleri qaćıl oradı.

Məsələn, Fransa, Rusiya, yaxud ABŞ Azərbaycana "Qarabağda ermənilər kompakt (toplum) şəklində yaşadıqları üçün onlara müstəqillik verin" tələbini edə bilməz. Bu addımı atmadan əvvəl hemin ölkələr en azından öz erazilərində toplum halında yaşayan ermənilərə müstəqillik verməlidirlər və bundan sonra yenə de bizdən nəyi isə tələb edə bilməzlər. Bir sözə Azərbaycanın istəyi və razılığı olmadan erazisindən bir qarış da kimsəyə verile bilməz. Bunun üçün son 30 ilə və xalqımızın öz rəhbəri ilə birgə apardığı qətiyyəti mübarizəyə diqqət etmek kifayətdir.

Bəli, Ermənistən xalq 44 günlük məglubiyət damgasını üstündə gəzdiren Pa-

Ermənilər niye? Paşinyanı seçdi?

şinyana yenidən etimad göstərdi. Milyonlar dolların, humanitar yardımının axlığı "Qarabağ klani"ndan ermənilərin canı qurtuldu, həm də birdəfəlik. Əslində Koçaryan və Sarkisyanı verilən səsler "ermənilər separatizmi nə qədər dəstəkləyir", sualına tutarlı cavab oldu. Erməni lobbisinin və millətçilərin canfeşanlığına, göndərdiyi maddi vəsaitlərə baxmayaraq erməni seçicilər səslerini boyundururqdan qurtulmağa, ağır daşdan azad olmaq naməne verdi.

Bundan başqa, Ermənistən və ümumiyyətə, dünya ermənilərinin uduzmasını şərtləndirən en böyük amil, səbəb Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Ali Baş Komandan İlham Əliyevin qətiyyəti, düşünləmiş siyaseti, pəşəkarlığı oldu. Bir əmrle silaha sarılan xalqımız Ordumuzun yanında durdu. Məhz Ali Baş Komandanın rəhbərliyi altında 30 il torpaqlarımızı işgal altında saxlayan, qanunsuz istismar edən, Qarabağdakı mədəni irsimizi yer üzündən silən, bizi daim aşağılamağa çalışan və buna rəğmən dünyadan ədalət teləb edən Ermənistən və onun separatçı qurumu diz çökdürdü.

Əslində Ermənistənə keçirilmiş növbədənənar parlament seçkilərinin nəticələri Azərbaycanın və Prezident İlham Əliyevin həyata keçirdiyi siyasetin qələbəsidir. Parlament seçkilərində Koçaryan-Sarkisyan cütlüyüünün meglubiyəti göstərdi ki, erməni xalqı 44 günlük müharibədən sonra

yaranmış yeni geosiyasi menzərəni, müharibənin nəticələrini qəbul edir, revanşistlərə yenidən meydən vermək niyyətində deyil. Bir daha aydın oldu ki, Qarabağsız "Qarabağ klani" artıq Ermənistənə heç kəsə lazmıdır.

Əslində, Qarabağdakı erməni separatçılarının keçmiş rəhbəri, Ermənistən keçmiş prezidenti, hələ də tərətdiyi cinayətlərə görə məhkəmə qarşısına çıxarılan Robert Koçaryanın dünən keçirilən seçkilərə qoşulmasının bir səbəbi var, o da deputat toxunmazlığı qazanmaq və həticədə canını müttehimlər kürsüsündən qurtarmaqdır. Onun xalqı xilas etmək, "Hadrudu, Şuşanı qaytarmaq" kimi dərdi yoxdur. O, bu seçkilərde bütün resurslarını ortaya qoydu ki, özünü xilas etsin və bunu da bacardı.

Koçaryan-Sarkisyan cütlüyü 44 günlük müharibədən sonra apardıqları tebligatın əsasında Paşinyanın 2018-ci ildən bəri yürütdüyü siyasetin uğursuz olması, ordunu dağıtması, ermənilərin mübarizə ruhunu öldürməsi kimi absurd fikirlər dururdu. Siyasi arenada bu təbliğatın nəyə söykəndiyini və hansı nəticələrə hesablaşdığını her kəs bildirdi. Bu cütlük müharibədə Ermənistən kapitulyasiyasını bir nefərin - baş nazirin üstüne yükləmeklə özlərinin talanlılıq əmələlərini ört-basdır etməyi düşünürdülər. Amma Koçaryan-Sarkisyan duetinin əsl sıfətini məhz Azərbaycan Prezidenti ifşa etdi.

İlham Əliyevin "Koçaryan və Sarkisyan, Azərbaycan xalqının cəlladları, Xocalı cəlladları, biz siz məglub etmişik, sizin orduunu məhv etmişik" sitatını xatırlatmaq tam yerinə düşər. Prezident İlham Əliyev sözün həqiqi mənasında, R.Koçaryan və S.Sarkisyanı təkcə hərb meydandasında deyil, həm də siyasi meydanda məhv etdi. Bəli məglub ordunu onlar qurmuşdular, təlim keçmişdilər, xaricdən yardımçılar alıb separatçılardan qabaq onu mənimseyənlər, milyonlar qazanınanlar da onlar idi. Ermənilər də onların bu əməlini gördü, lakin cəzalarını zamanın axarına buraxırdı. Erməni xalqından dəfələrlə Azərbaycanın gəlib haqqı olanı alması, Qarabağı separatçılardan təmizləməyin vaxtının çatdığını, "Qarabağ klani"nın həkimiyətinə, soyğunçuluğuna son qoyulacağı günü gözlədikləri fikirlərini az eșitməmişdik. Seçkilərin nəticələri göstərdi ki, erməni xalqı revanşist meyllərə yox deyir, o məglubiyətdən sonra demoralizə olunub və artıq müharibədən bezib. 2016-ci ilin aprelində Azərbaycan ordusuna məglubiyət Sarkisyan rejiminin sonu oldu, 2020-ci il müharibəsində məglubiyət isə revanşistlərin həkimiyətə qayıdış yolunu birdəfəlik kəsdi. Ve buradan, "ermənilər niye Paşinyanı seçdi" sualına cavab tapmış olarıq.

Vəli VƏLİYEV

SOS: Müasir uşaqları gözləyən təhlükə

Körpə olunda anam-zin böyük həvəslə bizi verdiyi südün xeyrini bütün ömrümüz boyu görmüşük. Ana südü biz təhlükəli xəsteliklərdən qoruyub, immunitetimizi güclü edib, eqli və ruhi inkişafımıza müsbət təsir edib. Bir gün gəldi biz də ana olduq, lakin heç də həmizimiz övladımıza öz anam-zin bize davrandığı kimi davranmadıq. Bəzilərimiz onu əmizdirmək yerinə ağzına bir qaşq horra, ya da şübhəli tərkibli sünə uşaq yeməyi töküb işhatla yeyəcəyini gözlədik... körpəminin yeni açılmış gözlərində ki narazılığı görmədən...

Ana südü ən böyük möcüzədir

Yazımıza bu möcüzə haqda qissa arayışla başlayaqq. Ana südü həmişə ən uyğun temperaturdadır. Ana südünü vermek üçün əlavə pul xərcleməye də ehtiyac yoxdur, ən sərfeli qidadir.

Ana südü ilə qidalanan körpələrdə allergik xəsteliklər çox az rast gəlinir. Ananın doğuşdan sonra övladına verdiyi ilk südə el arasındada "ağzı süd" deyirlər ki, bu süd körpənin ilk peyvəndi hesab olunur. Hər bir qaşq ana südü övladınızı bir xəstelikdən qoruyur. Ana südü ilə qidalanan uşaqlarda mədə-bağırsaq və tənəffüs yolları xəstəliyi çox nadir hallarda olur.

Ana südü körpədə quşaq infeksiyalarına yoluksa riskini xeyli azaldır. Hətta bu sətirlərin müəllifinə bir həkim uşaqın quşaq ağrıyanda qulağına ana südü damızdırmağı tapşırımsıdı. Dedi ki, etdi, həqiqətən də effektiv nəticəsini gördük.

Xüsusilə qeyd edək ki, ana südü ilə qidalanan uşaqlarda "minin-git" xəstəliyi olmur. Təbii qidalanan uşaqlarda revmatizm də olmur. Sünə qidalarla böyüyen uşaqlar isə ana südü ilə qidalanan uşaqlara nisbətən köklük xəstəliyi riski daşıyır. Daha onlarla xəstəliyə qarşı müqavimətləri çox zəf olur.

Ana südü təbii sakitləşdirici və yuxu dərmanıdır. Döş əmən körpənin dişləri daha sağlam və səliqəli inkişaf edir. Bir çox ana uşaqını yedirərkən südün nefəs borusuna düşməsindən çox ehtiyat edir. Ümumdünya Səhiyyə Teşkilatının 2009-cu ildə apardığı bir araşdırma görə, ana südü ilə qidalanan uşaqlar heç bir halda bu risklə qarışmışdır.

Qız uşaqlarının ana südündən məhrum qalması daha təhlükəlidir, çünki ana südü verilməyən qızlar daha çox döş xərçəngi riski daşıyır. Sünə qida ilə böyüyen yaşlılarına nisbətən hər şeyi dəha zəif qarayırlar. Ana südü ilə qidalanan uşaqların immuniteti daha güclü olur. Sünə qida ilə qidalanan uşaqlar ana südü ilə qidalanan yaşlıları ilə nisbətdə diabet xəstəliyinə

Analar öz körpələrinə süd verməməklə, onların və özlərinin sağlamlığını təhlükə altına qoyur

yoluxma riski yüksəkdir.

Belə "ana"lar da var...

Bir neçə il bundan qabaq oğlum dünyaya gələndə bir həftə qalдığım doğum evində çox ecaib hadisələrlə rastlaşdım. O hadisələrdən biri də 23 yaşlı genç ananın özüne və körpəsinə etdiyi əziyyət idi. Körpə çox zəif idi və xüsusi qayğıya ehtiyacı vardı, ən əsası da ana südünə. Amma anası yalnız özünü düşünürdü.

Uşaq doğulan kimi ana süd vəzilerini yaylıqla sıxıb kürəyindən möhkəm-möhkəm bağladı, südün kəsilməsi üçün əvvəlcədən aldığı dərmanları içdi. Süd isə kəsilmədi, süd vəziləri partlayacaq hala gəldi. Qadın südsəğan cihazla südünü sağlıb ayaqyoluna tökdü, körpələr otağında acıdan ağlayan övladına isə, sünə

qadın, heç olmasa özünü düşün!

Mütəxəssislər deyir ki, əmizdirmə son dərəcədə güvenli və təbii bir üsuldur. Hər məməli canlı kimi insanlar da balasını doğuşdan dərhal sonra əmizdirməlidir. Ananın körpəyə süd verməsi körpəyə in-

Azərbaycan Respublikasının Medianın İnkışafı Agentliyi

Yazı Azərbaycan Respublikasının Medianın İnkışafı Agentliyinin maliyyə dəstəyi ilə "Gender, ailə və demografiya məsələlərinin işıqlandırılması" istiqaməti çərçivəsində hazırlanıb.

1 yaşadək davam etməlidir. Uşaqın ana südü verilməsini binanın bünövrəsinin qoyulması ilə müqayisə etmək olar. Bünövrə möhkəm olsa, bina sağlam və uzunömürlü olar.

Həkim: "Analar övladından asılı olmaq istəmir"

Həkim-dietoloq Lamiyə Həsənova deyir ki, ana südü körpə üçün çox əhəmiyyətlidir: "Tibbi cəhdən səbüt olunub ki, təbii qidalanma ilə böyük uşaq, sünə qidalanan uşaqlara nisbətən raxit, anemiya, disbakterioz, aqciyər iltihabı, kəskin respirator xəstəliklər və digər infeksion xəstəliklərlə daha az hallarda yoluksurlar. Ana südü ilə qidalana bilməyen uşaqlar sünə qidianan immunoqlobulinlər ala bilmedikləri üçün xəstəliklərə qarşı daha həssas olurlar və peyvəndləri bir qədər çətin keçirirlər".

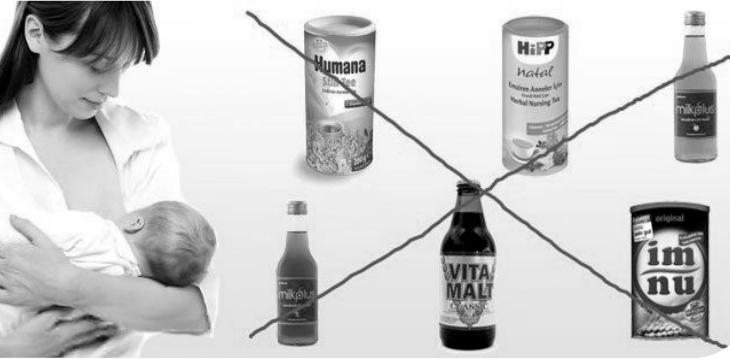
Həkimin sözlərinə görə, anaların çoxu südvermə dövründə zəngin qidalanıb çəkilişinin artmasına və çox qorxular. Eyni zamanda, ilkin dövrde süd vəzisindən öz-özüne süd axaraq paltarlarını bulasdırmasını da istəmirlər. Həmçinin, ana psixoloji səbəblərdən də əmizdirməkdən imtina edir, yəni ana özünü uşaqdan asılı hala salmaq istəmir, öz fealiyyətlərini mehdudlaşdırmaq istəmir.

Mütəxəssis bu qorxuların heç əsası olmadığı, gənc anaların yanlış məlumatlara malik olduğunu vurğulayaraq məsləhət görür ki, analar mütləq dünyaya gətirdiyi uşaqlarına süd verməlidirlər. Çünki, təbii-biooji qanunauyğunluqların pozulması həm ananın, həm də uşaqın sağlığını təhlükə altına qoyur.

Qeyd edək ki, bu işdə doğum evlərindəki bəzi həkimlərin də rolü az deyil. Onlar dərman və uşaq qidası firmalarından yaxşı mükafatlar almaqla, "südündə mikrob var" bəhanəsi ilə gənc anaları aldadır, körpələrinə sünə qida verməyə təşviq edirlər. Ona görə gə analar bu məsələdə çox diqqətli olmalıdır.

Həqiqətən südü olmayan analar isə bunun səbəbini tapmalı və aradan qaldırmalıdır. Sağlam qidalanan, təbii həyat tərzi keçirən qadınların südü olur. Övladınıza vere biləcəyiniz ən böyük hədiyyə ana südür, onu bundan mehrum etməyin.

Lale Mehrali

qida verilməsini tələb etdi.

Həkimlərin təccübünə və dənəgə qətiyyən əhəmiyyət vermədi. Onu düşündürən yegane şey süd vəzilərinin "figura"sının pozulmaması idi... Lakin savadsızlıq bələsi, kitab, qəzet oxumaq əvəzinə məşət mövzulu seriala baxmaq azarı onu və onun kimiləri uşaqəna ana südü verən qadınların daha yaxşı və düzgün figuraya malik olduqlarını təsdiq edən elmi araşdırmlardan xəbərsiz saxlamışdı.

Ana südünün faydaları və əmizdirmenin əhəmiyyəti saymaqla bitməz. Dünyanın ən məşhur həkimləri, həmçinin, Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatı və UNICEF analara körpələrini əmizdirməyi məsləhət görür. Amma həm Azərbaycanda, həm də dünyada ana südü ilə qidalanma son illərin ən aktual problemidir.

UNICEF-in Azərbaycandakı nümayəndəliyinin məlumatına görə isə, Azərbaycanda anaların 15 faizdən azı körpəsini 6 aya qədər ana südü ilə qidalandırır. 2010-cu ildə Milli Məclisde qəbul olunan "Ana südü haqqında qanun" kifayət qədər effekt vermədi və məsələyə yenidən qaydılmalıdır. Çünkü bu sahədə vəziyyət çox acıñacaqdır.

Övladını düşünməyən

nilməz dərəcədə güc-qüvvət, sağlamlıq və enerji verir. Amma süd verən qadının özü də bu prosesdə daha tez sağalır. Çünkü, doğuşdan derhal sonra qadın körpəsini əmizdirməyə başlasa, doğuşdan sonra çox vaxt baş veren təhlükeli qanaxmalar heç vaxt olmur.

Bütün hamilə qadınların orqanizmində hamiləlik müddətində gələcək körpəsini əmizdərə bilməsi üçün proseslər gedir. Buna görə də, hər bir ana əmizdirmə qabiliyyətinə malikdir. Mütəxəssislər bildirir ki, süd verən analar övladından uzaq olduqda belə, onu hiss edir, narahat olmasına, ağlamasını duyar. Bu gözə görünməz bağ uşaqlıq dövründə və məktəb çağında uşaqın ən çox ehtiyac duyduğu hissdir.

Bütün körpələr qucağı sevir, amma əmizdirmə zamanı tutulan formada qucaqlaşma bütün uşaqlar üçün əsl səadətdir. ÜST-ün bununla bağlı bir araşdırmasında qeyd olunur ki, əmizdirmə zamanı anasının qucağında olan körpənin ruhi və fiziki inkişaf üçün bu durus son dərəcə əhəmiyyətlidir.

Körpəsini əmizdiren qadınlar daha tez arıqlamaq imkanı əldə edə bilir. Çünkü süd verən analar gündə 500 kalori xərcləyir. Əmizdirmə anada yumurtalıq xərçəngi riskini xeyli azaldır. Üstəlik, əmizdirmə arzuolunmaz hamiləlikdən qoruyur. Ana südü üzdəki sizanaq və civzələrə də kömək edir, hər gün dəri südle silinsə və ana südündə isladılmış dəsmalla kompress edilse, bütün civzələrdən və ləkələrdən təmizlənər.

ÜST-ün bir araşdırmasına əsasən, körpəsini əmizdiren qadınlar

